

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»
Навчально-науковий інститут менеджменту та освіти дорослих
Кафедра управлінських технологій

Забродський Михайло Казимірович

УДК 658.5:005

Кваліфікаційна робота

на тему: “Організація виробничої діяльності підприємства”

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітня програма: «Менеджмент»

Подається на здобуття освітнього рівня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ М.К. Забродський
(Підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник (консультант)

Кириченко Оксана Сергіївна,
доктор економічних наук, доцент
(прізвище, ім'я по батькові, науковий ступінь керівника)

Київ-2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1 Сутність виробничої діяльності підприємства.....	5
1.2 Організація та характеристика процесів виробничої діяльності підприємства.....	9
1.3 Дослідження процесів управління виробничою діяльністю підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРОЦЕСІВ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «Оболонь»	
2.1 Загальна характеристика та структура ПРАТ «Оболонь».....	23
2.2 Аналіз фінансово-економічної діяльності ПРАТ «Оболонь».....	31
2.3 Аналіз процесів ефективності виробничої діяльності підприємства ПРАТ «Оболонь».....	36
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «Оболонь»	
3.1 Напрями управління виробничою діяльністю підприємства ПРАТ «Оболонь».....	41
3.2 Впровадження контролю якості процесів виробництва продукції на підприємстві ПРАТ «Оболонь».....	51
3.3 Економічне обґрунтування впровадженням заходів з удосконалення управління виробничою діяльністю підприємства ПРАТ «Оболонь».....	53
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність кваліфікаційної роботи: Організація виробничої діяльності є критично важливим аспектом успіху будь-якого підприємства. Важливо забезпечити, щоб виробничі процеси були ефективними, результативними та відповідали загальним цілям бізнесу. Ця робота має на меті підкреслити актуальність вивчення організації виробничої діяльності та її вплив на результати діяльності підприємства.

По-перше, ефективна виробнича діяльність призводить до зниження операційних витрат. Належна організація виробничої діяльності може допомогти зменшити відходи, покращити управління запасами та оптимізувати ресурси. Це, в свою чергу, призводить до зниження собівартості продукції, що може призвести до збільшення прибутку підприємства.

По-друге, ефективна виробнича діяльність має вирішальне значення для забезпечення задоволеності клієнтів. Добре організований виробничий процес гарантує, що продукція виробляється вчасно та економічно ефективно, з дотриманням стандартів якості. Це призводить до виробництва високоякісної продукції, яка відповідає очікуванням клієнтів, що, в свою чергу, призводить до задоволення та лояльності клієнтів.

По-третє, організація виробничої діяльності має важливе значення для забезпечення безпеки працівників. Виробничі процеси пов'язані з використанням важкої техніки та небезпечних матеріалів, що робить безпеку першочерговим пріоритетом. Добре організований виробничий процес забезпечує наявність протоколів безпеки, що знижує ризик нещасних випадків і травм на робочому місці.

Отже, організація виробничої діяльності має вирішальне значення для успіху будь-якого підприємства. Вона призводить до зниження операційних витрат, підвищення рівня задоволеності клієнтів і безпеки працівників. Тому дуже важливо вивчати і впроваджувати ефективну виробничу діяльність, яка відповідає загальним бізнес-цілям підприємства.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних засад та

напрацювання практичних рекомендацій щодо організації виробничої діяльності підприємства.

Завданням роботи є:

- зробити загальну характеристику ПРАТ «Оболонь»;
- зробити аналіз організаційної структури ПРАТ «Оболонь»;
- проаналізувати фінансово-економічну діяльність ПРАТ «Оболонь»;
- проаналізувати процеси виробництва продукції ПРАТ «Оболонь»;
- зробити оцінку якості процесів виробництва продукції ПРАТ «Оболонь»;
- проаналізувати процеси ефективності виробничої діяльності підприємства ПРАТ «Оболонь»;
- запропонувати зміни, що до покращення управління виробничою діяльністю в ПРАТ «Оболонь».

Об'єктом роботи є процес організації виробничої діяльності підприємства.

Предметом роботи є організація виробничої діяльності підприємства.

Методи дослідження. При написанні роботи використано наступні методи дослідження: синтезу та системного аналізу, комплексний підхід, процесний підхід, узагальнення, статистичний.

Інформаційне забезпечення, яке було використано – літературні джерела, статті та електронні джерела;

Практичною значимістю результатів дослідження є удосконалення організації виробничої діяльності підприємств, за рахунок запропонованих змін до ПРАТ «Оболонь».

Структура та обсяг роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Робота містить 5 таблиць, 45 літературних джерела та додатки.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність виробничої діяльності підприємства

Виробництво – це процес створення матеріальних і нематеріальних благ, необхідних для виживання та розвитку людини. У процесі створення конкретних благ люди вступають у відносини та взаємодію, які називаються виробничими відносинами. Таким чином, виробництво завжди є суспільною діяльністю.

Процес виробництва можна розділити на чотири етапи: власне виробництво, основне виробництво, виробнича інфраструктура, соціальна інфраструктура, розподіл, обмін і споживання. [4]

Для створення матеріальних благ люди вступають між собою у певні виробничі відносини. Виробничі відносини – це суспільні відносини, які виникають між людьми в процесі матеріального виробництва. Виробництво завжди є суспільною діяльністю. [5]

Процес виробництва складається з праці, предметів праці та засобів праці. Найважливішим фактором у виробничому процесі є людська праця. Ресурси, необхідні для виробництва товарів або послуг, називаються факторами виробництва. Традиційними факторами виробництва є праця (всі розумові та фізичні здібності людей), земля (природні ресурси), капітал (раніше застраховані/виготовлені засоби виробництва, а також фінансовий капітал). Четвертим фактором є підприємництво, яке поєднує в собі попередні три фактори. [30]

У працях класичних економістів різною мірою акцентувалася увага на окремих факторах виробництва. Наприклад, фізіократи і Франсуа Кене, як засновник цієї школи, вважали землю/природу єдиним продуктивним фактором виробництва. Відповідно, землевласники були єдиним продуктивним класом у суспільстві. Адам Сміт вважав працю та її розподіл основним продуктивним фактором виробництва, оскільки пропозиція товарів і послуг з часом зростала, а

якість землі та клімату суттєво не змінювалася. Цей підхід також пояснює економічне зростання. Пізніше Давид Рікардо та Карл Маркс розробили теорію трудової оцінки. Капіталісти вважали капітал найважливішим фактором виробництва. [22]

Ідея прибутку в економічній системі виникає завдяки наявності товарно-грошових відносин, появи та зростанню поняття власності, зокрема приватної. Початкові визначення прибутку збігалися зі значенням загального доходу, який, відповідно до індивідуалістичної системи розподілу, поділявся на три категорії: дохід від капіталу, дохід від землі та дохід від праці. Передбачалося, що кожен вид доходу є обов'язковою платою одержувачу за послуги, які він надав у національній економіці. [22]

Засновники класичної школи А. Сміт і Дж. Ст. Мілль добре це розуміли і вважали історико-правовий аспект власності на конкретний об'єкт нерухомості, землю або капітал (знаряддя виробництва, матеріали, грошові кошти) основою для визначення походження прибутку. [30]

Спочатку в політичній економії, а згодом у фінансовій науці всі джерела доходу поділялися на фінансовані та нефінансовані, тобто пов'язані та не пов'язані з капітальною власністю, а отже, доходи розподілялися на дві категорії: доходи від загальної капітальної власності та трудові доходи, не пов'язані з володінням капіталом. Дохід від капітальної власності, в свою чергу, поєднував земельну ренту та дохід від капіталу. [23]

Д. Рікардо виявив обернену залежність між прибутком і земельною рентою, а також між заробітною платою і прибутком. Питання про те, який відсоток продукту виплачується як заробітна плата, є надзвичайно важливим при аналізі прибутку. Останній буде високим або низьким у тій же пропорції, в якій низькою або високою є заробітна плата, писав він. А. Сміт і Д. Рікардо виділили поняття прибутку в особливу економічну категорію, яка вивчалася в тісному взаємозв'язку з процесом нагромадження капіталу і факторами, що сприяли зростанню суспільного багатства. [6]

У різний час Сміт визначав прибуток як:

- 1) природний результат продуктивності капіталу;
- 2) винагороду капіталісту за його зусилля та ризик;
- 3) вирахування з неоплаченої праці найманого працівника.

Подальші теорії прибутку розвинули пояснення Сміта щодо джерел прибутку в різних напрямках. [44]

У працях деяких теоретиків тієї епохи також приділялася увага таким визначенням прибутку як винагорода за збереження капіталу (теорія стриманості), страхова премія за ризик, властивий будь-якій підприємницькій діяльності, а також погляд на прибуток як на результат дії законів обміну і вартість, що виникає внаслідок зростання капіталу в часі. [32]

Суспільне виробництво поділяється на два взаємопов'язані підрозділи: виробництво засобів виробництва та виробництво предметів споживання. Єдність продуктивних сил і виробничих відносин становить спосіб виробництва, який визначає характер даної суспільної системи. [27]

Засоби виробництва – це сукупність інструментів і ресурсів, що використовуються людьми в процесі створення товарів і послуг.

Виробничі відносини визначають відповідні відносини розподілу, обміну та споживання, як особистого, так і виробничого. Рушійною силою цього процесу є економіка. Вона розвивається на основі об'єктивних економічних законів, основним з яких є основний економічний закон, притаманний кожному способу виробництва. Зміни у виробництві починаються зі змін у виробничих можливостях, зокрема в засобах праці. Перехід від одного способу виробництва до іншого, більш досконалого, визначається законом відповідності виробничих відносин природі та продуктивним силам. [7]

Виробнича функція означає зв'язок між будь-яким поєднанням факторів виробництва і максимально можливим випуском продукції.

Виробнича функція розроблена для конкретної технології.

Вона може бути використана для визначення мінімальної кількості ресурсів, необхідних для створення будь-якої кількості товарів. [8]

Якщо весь спектр комбінованого виробництва представити у вигляді

ресурсів: праця (L), капітал (K), матеріали (M), то виробнича функція може бути визначена наступним чином:

$$Q=f(L,K,M),$$

де Q – максимальний обсяг продукції, що може бути вироблений за допомогою однієї технології при заданому співвідношенні праці, капіталу та матеріалів. Залежно від кількості факторів розрізняють однофакторні, двофакторні та багатфакторні виробничі функції. [42]

Властивості виробничої функції:

- 1) Існує межа збільшення обсягу виробництва, яке може бути досягнуте за рахунок збільшення вартості одного ресурсу при незмінній вартості інших;
- 2) Існує певна взаємодоповнюваність факторів виробництва, але певні взаємозв'язки цих факторів можливі без зменшення обсягу виробництва;
- 3) Зміни у використанні факторів є більш гнучкими в довгостроковому періоді.

Функціональний взаємозв'язок може бути представлений у табличній, графічній та аналітичній формах. [9]

У короткостроковому періоді виробничі рішення фірми обмежені, оскільки деякі витрати є фіксованими і не можуть бути змінені, навіть якщо змінюється їхня вартість. Такими витратами є фіксовані ресурси (будівлі, капітальні товари). Витрати, які можуть бути змінені в короткостроковому періоді, називаються змінними факторами. [2]

Короткостроковий період – це період виробництва, протягом якого деякі фактори не можуть бути змінені, тоді як довгостроковий період – це період, протягом якого виробники мають можливість і час змінити всі фактори виробництва. [31]

Виробнича функція дозволяє комбінувати вхідні ресурси в різних пропорціях для отримання різних результатів у різний спосіб. Наприклад, вино можна виробляти шляхом інтенсифікації праці, коли люди чавлять виноград

ногами, або шляхом інтенсифікації капіталу, коли машини вичавлюють сік з винограду. [38]

Виробничі функції описують те, що насправді є можливим за умови, що фірма працює ефективно, тобто якщо фірма максимізує ефективність кожної комбінації вхідних ресурсів. Оскільки виробничі функції описують максимально можливий випуск продукції за певного набору ресурсів у технічно ефективний спосіб, це означає, що ресурси не будуть використовуватися, якщо вони знижують рівень випуску продукції. [39]

Сучасні умови ринкової економіки суттєво відрізняються від умов планової економіки. Багатьом українським компаніям бракує відповідних інструментів для управління своїми виробничими програмами. Питання ефективного управління та оптимізації виробничої програми підприємства є однією з найактуальніших проблем для сучасної української економіки. Необхідність розробки нових механізмів функціонування виробництва та розвитку його моделі є визначальною. [29]

1.2 Організація та характеристика процесів виробничої діяльності підприємства

Комерційна діяльність суб'єктів господарювання спрямована на отримання прибутку. Наявність прибутку або можливість його отримання стимулює компанії входити в ту чи іншу сферу діяльності, а за відсутності прибутку або ризику збитків – залишати певний сегмент ринку.

Обираючи рішення, фірма орієнтується на найнижчий можливий рівень витрат і часто розглядає це завдання як спосіб досягнення головної мети – максимізації прибутку. Ця мета є першочерговою для будь-якого підприємства, навіть якщо вона явно не заявлена як провідний мотив його діяльності. За певних обставин компанії можуть не ставити максимізацію прибутку на перше місце, а переслідувати інші цілі, такі як збільшення обсягів продажів, здобуття суспільного визнання, і "жертвувати" заради них частиною прибутку,

задовольняючись мінімальним рівнем прибутку. Однак і в цьому випадку неможливо уникнути прагнення до максимізації прибутку, принаймні в довгостроковій перспективі, оскільки така умова створює потенціал для раціонального розподілу ресурсів, забезпечення високої ефективності і, як наслідок, успішного досягнення обраної мети.

Дослідження свідчать, що ухилення від сплати податків є давнім засобом максимізації прибутку, який безпосередньо пов'язаний з порушенням правил бухгалтерського обліку та звітності, проблемою, яка вивчається в багатьох країнах.

Варто зазначити, що наразі вплив податку на прибуток підприємств на ділову активність залишається малодослідженим питанням.

На формування прибутку як фінансового вимірника діяльності суб'єктів господарювання впливає встановлений порядок визначення фінансових результатів діяльності, калькулювання собівартості товарів (послуг, робіт), загальногосподарських витрат, визначення прибутку (збитку) від фінансових операцій та інших видів діяльності.

Важливим розділом поточного плану підприємства є виробнича програма або план виробництва та реалізації продукції.

Виробнича програма визначає необхідний обсяг виробництва продукції в плановому періоді, який відповідає вимогам плану продажів за номенклатурою, асортиментом і якістю. У ній вказуються завдання щодо введення в дію нових виробничих потужностей, потреба в матеріалах і сировині, чисельності персоналу, транспорті тощо. Цей розділ плану тісно пов'язаний з планом з праці та заробітної плати, планом собівартості продукції, планом прибутку та рентабельності, фінансовим планом.

Виробничий план підприємства встановлює кількість, склад та обсяг продукції, що має бути виготовлена та поставлена споживачам протягом планового періоду. Він являє собою головну мету діяльності підприємства і служить основою для розробки всіх інших розділів плану, забезпечуючи його успішну реалізацію.

Кінцевою метою виробничої програми є оптимізація використання ресурсів при максимальному задоволенні потреб споживачів у високоякісній продукції та отриманні прибутку. Для цього необхідно виконати наступні вимоги: 1) точно оцінити ринковий попит на продукцію і відповідно до нього встановити вимоги до обсягів виробництва; 2) встановити пряму залежність між обсягами виробництва і реалізації продукції з використанням натуральних і вартісних показників; 3) обґрунтувати вимоги до виробничих потужностей, виходячи з наявних ресурсів.

Виробнича програма складається з двох розділів:

- 1) план виробництва в натуральних показниках;
- 2) план виробництва в грошовому вираженні.

Розробка плану виробництва повинна базуватися на реальних потребах ринку. На рівні підприємства попит на продукцію визначається через споживчий попит та ділові контракти на широкий спектр продукції. Для того, щоб правильно сформулювати виробничий план, бізнес-план підприємства повинен містити таку важливу інформацію, як характеристики продукції, аналіз ринку та конкурентів, маркетингову стратегію.

При плануванні виробничої програми слід використовувати наступні матеріали:

- 1) довгостроковий план виробництва та надання послуг;
- 2) прогноз попиту на продукцію на основі аналізу ринку, включаючи попит, пропозицію, ціни та кількість конкурентів;
- 3) державні контракти та замовлення на продукцію підприємства, якщо такі є;
- 4) поточний ринковий попит на продукцію;
- 5) контракти, укладені в результаті вільного продажу продукції на оптових ярмарках;
- 6) заходи щодо спеціалізації та кооперування виробництва;
- 7) заходи щодо розширення виробничих потужностей;

8) дані про залишки нереалізованої продукції за попередній період.

Портфель замовлень та господарські договори визначають обсяг поставок для конкретних видів продукції. Виробничі потужності визначають обсяг виробництва окремих видів продукції. У процесі обґрунтування підприємства виявляють виробничі диспропорції у завантаженні обладнання та визначають шляхи їх усунення з одночасним розширенням спеціалізації виробничої кооперації.

На основі натуральних запасів та обсягів виробництва розраховується загальна вартість продукції, включаючи товарну, валову, реалізовану, чисту та умовно чисту продукцію.

Найважливішою частиною розробки виробничої програми є встановлення планових показників виробництва в натуральному вираженні, оскільки споживачі потребують продукції.

Планування виробничої програми в натуральному вираженні передбачає визначення асортименту та номенклатури продукції, що вироблятиметься, розрахунок потреби в продукції, визначення обсягів виробництва за календарними періодами року (в генеральному плані) та обґрунтування запланованих обсягів виробництва з урахуванням використання виробничих потужностей, матеріалів і трудових ресурсів.

Основою планування виробничої програми є система показників обсягу виробництва, що включає натуральні та вартісні показники.

Під натуральними показниками виробничої програми розуміють обсяг продукції за номенклатурою та асортиментом у фізичних одиницях виміру (наприклад, штуках, тоннах, метрах).

Номенклатура продукції підприємства може бути централізованою або децентралізованою.

Централізована номенклатура встановлюється через державні контракти та державні замовлення.

Децентралізована номенклатура формується підприємством самостійно

на основі вивчення ринкового попиту на свою продукцію та встановлення прямих контактів зі споживачами через договори поставки.

У ринкових умовах зростає значення натуральних показників виробничої програми, оскільки вони дозволяють оцінити рівень задоволення потреб споживачів у певних товарах з урахуванням якісних характеристик товарів.

Визначення потреби в ресурсах є одним з найбільш відповідальних етапів розробки виробничої програми.

Основним методом визначення цієї потреби є метод прямого розрахунку, який враховує питомі норми споживання. Наприклад, потреба в предметах праці розраховується шляхом множення питомих норм витрат сировини і матеріалів на заплановані обсяги виробництва. Потреба в засобах праці (машинах, обладнанні) визначається виходячи із запланованого обсягу робіт, що виконуються за їх допомогою, та прогресивних норм продуктивності.

Крім того, враховується потреба в капітальному будівництві, експорті, створенні запасів та інші фактори.

Потреба в продукції зіставляється з можливостями її виробництва. Методи узгодження попиту і ресурсів відрізняються залежно від рівня планування. Основним засобом узгодження попиту і ресурсів є розробка матеріальних балансів.

На основі виробничого плану корпорація створює річні, квартальні та місячні виробничі графіки для своїх цехів. Виробничий план цеху містить завдання по номенклатурі та загальному обсягу виробництва. Завдання за номенклатурою показує кількість одиниць продукції певного виду в натуральному вираженні. Планово-облікові одиниці (номенклатурні позиції), в яких встановлюється номенклатурне завдання для цехів, мають різний ступінь деталізації для різних цехів і типів виробництва. Для виробничих (складальних) цехів план складається за найменуванням і кількістю готової продукції відповідно до виробничого плану підприємства. В одиничному і серійному виробництві номенклатурне завдання для заготівельних і обробних цехів зазвичай встановлюється в комплектах нестандартних деталей, виробів і вузлів.

У масовому виробництві ці цехи планують випуск заготовок і деталей за окремими найменуваннями.

Виробничий графік кожного цеху базується на виробничих потужностях окремих груп обладнання, порівнюючи їх загальний термін експлуатації та завантаження в машино-годинах. Такі розрахунки допомагають виявити вузькі місця в цеху і вжити заходів для усунення дисбалансу у завантаженні обладнання.

На основі виробничих планів основних цехів складаються виробничі плани для допоміжних і обслуговуючих підрозділів підприємства: ремонтного, інструментального, енергетичного, транспортного відділів. Виробничі плани допоміжних цехів розробляються відповідно до сформованого попиту на їх продукцію та послуги.

На основі планів цехів встановлюються виробничі завдання для дільниць. Кінцевим етапом виробничого планування є доведення завдань для окремих виробничих процесів і продуктів безпосередньо до бригад і робочих місць.

Кожне підприємство розробляє свою виробничу програму самостійно, за винятком державного контракту і державного замовлення, обсяг яких встановлюється відповідно до виробничих можливостей підприємства і за погодженням з керівництвом.

Державні контракти і державні замовлення формуються на основі пропозицій міністерств і відомств, які є державними замовниками. Державний контракт фінансується за рахунок коштів Державного бюджету, а державне замовлення – за рахунок власних коштів підприємств і організацій та наявних кредитних ресурсів. Відповідальність замовників (споживачів) і виконавців за виконання державного контракту і державного замовлення визначається укладеними договорами (контрактами) та законодавством України.

Система державних закупівель поширена в усіх країнах з розвинутою ринковою економікою і відповідає її принципам. Крім того, державне замовлення є престижним досягненням для підприємства і, як правило, присуджується на конкурсній основі. Державні замовлення надаються

компаніям, які забезпечують більш ефективну роботу.

Постачальники державних контрактів і державних замовлень отримують свої матеріально-технічні ресурси шляхом укладання прямих договорів з компаніями-постачальниками та посередницькими організаціями.

Виробнича програма є основним документом, який використовується для планування потреби в матеріально-технічних, трудових та енергетичних ресурсах, а також для розрахунку собівартості, прибутку та інших фінансових показників.

У поточному плануванні виробнича програма зазвичай розробляється на рік. Через динамічний характер внутрішнього та зовнішнього середовища нерозумно створювати виробничу програму на тривалий період. Тому процес підготовки до виконання річної виробничої програми починається з її розподілу по кварталах і місяцях. Оскільки ритмічність виробництва має вирішальне значення для підвищення ефективності, поліпшення якості продукції та роботи підприємства в цілому, необхідно більш детально розподілити річний обсяг виробництва і продажів по кварталах і місяцях.

Розподіл річних планових показників по кварталах (місяцях) повинен базуватися на наступних факторах:

- 1) контрактні терміни поставки продукції клієнтам;
- 2) збільшення обсягів виробництва за рахунок зростання та покращення завантаження виробничих потужностей, а також заходів, передбачених інноваційним планом;
- 3) терміни введення в експлуатацію нових потужностей та обладнання;
- 4) забезпечення рівномірного завантаження всіх виробничих потужностей;
- 5) збільшення обсягів серійного виробництва;
- 6) кількість робочих днів у кожному кварталі;
- 7) можливе вибуття основних засобів, а також зупинка окремих агрегатів, дільниць, цехів для ремонту обладнання;

8) зняття з виробництва застарілої продукції, яка не відповідає сучасному рівню розвитку науки і техніки, не користується попитом, та заміна її на нову;

9) сезонність та змінність роботи;

10) сезонність реалізації продукції.

У масовому та багатосерійному виробництві, де споживання продукції не має сезонного характеру (наприклад, виробництво хлібобулочних виробів, будівельних матеріалів), виробничий план ділиться на планові періоди пропорційно до кількості робочих днів. В інших випадках розподіл завдань базується на термінах доставки продукції споживачам.

Виробничий план повинен розроблятися з урахуванням ресурсів компанії та найкращих можливих результатів; він повинен бути оптимальним.

Оптимальний виробничий план – це план, який відповідає структурі ресурсів підприємства і гарантує найкращі результати його діяльності відповідно до прийнятих критеріїв.

Оптимізація виробничого плану здійснюється з метою:

1) спланувати оптимальну структуру асортименту продукції;

2) визначення максимально досяжного обсягу виробництва та економічної межі зростання виробництва.

Перше завдання можна вирішити за допомогою економіко-математичних методів:

1) метод симплексного лінійного програмування, який передбачає вибір критерію оптимізації та його математичної форми – цільової функції, якою може бути: максимальний прибуток, максимальний обсяг виробництва, рівномірне завантаження обладнання, а також наступні обмеження: повне завантаження кожної групи обладнання, трудомісткість плану, витрата матеріальних ресурсів;

2) метод "гілок і обмежень", який являє собою спрямований перебір з відсівом неефективних планових розробок;

3) більш простий і доступний метод розробки оптимального

виробничого плану з використанням інтегральних показників, при якому створення плану продовжується до тих пір, поки не буде задоволений встановлений критерій оптимальності.

Як зазначає О. Орлов, лауреат Нобелівської премії академік Л. Канторович запропонував розв'язок задачі вибору оптимального плану з метою максимізації прибутку ще у 1939 році:

- 1) c_i – прибуток від реалізації продукції;
- 2) x_i – кількість i -го продукту.

Модель включає обмеження на ресурси, час роботи обладнання та обсяги виробництва окремих видів продукції. З точки зору математичної постановки задачі, вона не викликає жодних сумнівів. Однак автор вважає, що недоцільно використовувати в моделі показник прибутку від реалізації i -го продукту і пропонує використовувати для моделі оптимізації асортименту маржинальний прибуток.

1.3 Дослідження процесів управління виробничою діяльністю підприємства

Виробництво і торгівля продукцією вимагають зусиль, матеріальних і фінансових витрат. Витрати компанії на використанні ресурси, предмети праці та оплату праці персоналу, виражені в грошовій формі, складають виробничу собівартість. Виробничі витрати можуть бути різних типів, але найбільш поширеним і фундаментальним є розмежування на інвестиційні та поточні (операційні) витрати, пов'язані з безпосереднім виконанням основної функції компанії – виробництвом товарів.

Поточні витрати на фактори виробництва бувають періодичними та безперервними. Перші повторюються з кожним циклом виробництва продукції (матеріальні витрати, заробітна плата виробничого персоналу, інструменти тощо), тоді як другі існують постійно і незалежно від виробництва (утримання приміщень, споруд, обладнання, управлінського персоналу тощо).

Управління виробничими витратами потребує їх вимірювання як у натуральному, так і в грошовому вираженні. Планування та облік використання факторів виробництва в натуральному вираженні (кількість, вага, об'єм, довжина тощо) є необхідним для організації діяльності підприємства. Однак для оцінки результатів цієї діяльності вирішальне значення мають грошові витрати, оскільки саме вони відображають цінність продукту.

Розрізняють витрати, які формують виробничу собівартість за певний період (відносяться на виробництво), і фактичні фінансові витрати. Перші – це витрати, пов'язані з виробництвом продукції, незалежно від того, коли були закуплені відповідні ресурси або найнята робоча сила. Другі – це платежі за придбані ресурси, незалежно від того, коли вони будуть використані. Фактичні фінансові платежі сприяють зовнішньому обороту компанії та оплаті праці. Будь-яке управління виробничими витратами орієнтоване на конкретний результат. Тільки це підтверджує їхню доцільність. У випадку виробничого підприємства цей загальний принцип роботи, який лежить в основі визначення виробничої собівартості, формулюється формулою "Витрати - Випуск".

Собівартість продукції – це грошове вираження витрат на підготовку виробництва, виготовлення та реалізацію продукції. Відображаючи рівень управління виробничими витратами, собівартість продукції комплексно окреслює ступінь використання всіх ресурсів підприємства, а отже, рівень техніки, технології та організації виробництва. Чим краще працює підприємство (інтенсивніше використовуються виробничі ресурси, успішніше вдосконалюється техніка, технологія та організація виробництва), тим нижча собівартість продукції.

Щоб розрахувати собівартість продукції, важливо визначити елементи витрат, які беруть участь у її виробництві. Витрати підприємства відшкодовуються з двох джерел: собівартості та прибутку. Таким чином, питання складу витрат у собівартості – це питання розподілу їх між цими джерелами відшкодування. Основоположним принципом такого розподілу є те, що собівартість продукції повинна відшкодовувати витрати підприємства, які

забезпечують просте відтворення всіх факторів виробництва: матеріалів, засобів праці, робочої сили, природних ресурсів.

В умовах ринкових відносин зниження витрат і собівартості продукції не планується централізовано, а ефективність управління підприємством оцінюється за показником прибутку. Проте це робить питання зниження витрат ще більш актуальним, оскільки від рівня витрат залежить конкурентоспроможність продукції, фінансовий стан підприємства, матеріальний і культурний рівень життя працівників, виконання дохідної частини бюджету країни.

Управління собівартістю продукції має на меті перевірку правильності прийнятих рішень щодо управління витратами на виробництво, об'єктивну оцінку виконання рішень, виявлення факторів, що зумовили відхилення фактичних витрат від планових, підрахунок резервів подальшого зниження собівартості, розробку заходів щодо мобілізації внутрішньовиробничих резервів для використання їх у виробництві.

Витрати, що включаються до собівартості продукції, групуються за економічним змістом у такі категорії:

- 1) матеріальні витрати (за винятком вартості зворотних відходів);
- 2) витрати на оплату праці;
- 3) відрахування на соціальні заходи;
- 4) амортизаційні відрахування.

Витрати на оплату праці складаються з основної заробітної плати основного виробничого персоналу підприємства, нарахованої робітникам і службовцям за тарифними ставками, відрядними розцінками, посадовими окладами, надбавок і доплат у розмірах, що не перевищують встановлених законодавством, включаючи індексацію заробітної плати, а також виплати позаштатним працівникам, які виконують роботи, пов'язані з виробництвом продукції.

Відрахування на соціальні заходи здійснюються за рахунок обов'язкових

внесків на державне соціальне страхування, пенсійний фонд, фонд безробіття та фонд від нещасних випадків.

Амортизаційні відрахування розраховуються на основі затверджених норм повного відновлення основних фондів від їх балансової вартості, включаючи прискорену амортизацію їх активної частини.

Інші витрати включають платежі на обов'язкове страхування майна та окремих видів працівників, відсотки за короткостроковими кредитами і позиками, витрати, пов'язані з сертифікацією продукції та маркетингом, орендну плату за об'єкти в межах їх зносу на повне відновлення тощо.

В управлінні виробничими витратами вирішальне значення має методика включення конкретних витрат у собівартість окремих видів продукції. При цьому розрізняють прямі та непрямі витрати.

Прямі витрати – це виробничі витрати, які змінюються залежно від зміни обсягів виробництва та реалізації продукції і можуть бути безпосередньо включені до собівартості продукції. Вони, як правило, складаються з матеріальних витрат і витрат на оплату праці.

Непрямі витрати – це витрати, пов'язані з виробництвом різних видів продукції, які не є пропорційними змінам обсягів виробництва та продажу і включаються до собівартості продукції за допомогою спеціальних методів. Деякі з цих витрат є постійними, і їх величина залежить тільки від умов виробництва та управління і тривалості звітного періоду. До непрямих витрат належать витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією обладнання, загальновиробничі та адміністративні витрати тощо. Виходячи з поділу витрат на змінні та постійні, застосовуються дві методики калькулювання собівартості реалізованої продукції: з повним поглинанням усіх постійних витрат та з їх розподілом на реалізовану продукцію та її залишки.

Усі витрати можна поділити на такі категорії:

- 1) умовно-постійні;
- 2) умовно-змінні;
- 3) маржинальні.

Умовно-постійні витрати – це витрати, які залишаються незмінними протягом певного періоду часу, незалежно від структури виробництва та продажів. До них відносяться орендна плата, амортизація, погодинна заробітна плата працівників, а також заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу.

Умовно-змінні витрати – це витрати, які змінюються безпосередньо зі зміною обсягу виробництва та реалізації продукції, а також їх структури при виробництві та реалізації декількох видів продукції. До таких витрат відносяться відрядна заробітна плата виробничих робітників, сировина та матеріали, технологічне паливо, електроенергія.

Класифікація витрат на умовно-постійні та змінні допомагає в аналізі беззбитковості, оптимізації продукції, що випускається, та пов'язаних з ними показників.

Крім того, важливе значення мають маржинальні витрати. Підприємствам часто доводиться вирішувати, розширювати чи скорочувати виробництво. Щоб прийняти обґрунтоване рішення, важливо розрахувати суму витрат зростання при розширенні діяльності та витрат скорочення при її згортанні.

За часом виникнення витрати можуть бути поточними, одноразовими або майбутніми.

Поточні витрати здійснюються щодня, одноразові – раз на місяць, а майбутні – оцінюються та стандартизуються (наприклад, відпускні та сезонні витрати).

Ця класифікація використовується для рівномірного розподілу виробничих витрат у часі та ефективного управління ними. Аналіз виробничих витрат допомагає надати комплексну оцінку оптимізації витрат та обґрунтувати управлінські рішення. Для економічного аналізу використовується системний, комплексний та кібернетичний підхід.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ

Виробництво – це суспільна діяльність, яка полягає у створенні

матеріальних і нематеріальних благ, необхідних для виживання і розвитку людини.

Виробництво передбачає вступ у виробничі відносини з іншими людьми і проходить різні стадії, включаючи власне виробництво, інфраструктуру, розподіл, обмін і споживання.

Факторами виробництва є праця, земля, капітал і підприємництво. Різні економісти наголошують на різних факторах як на найважливіших.

Прибуток є результатом товарно-грошових відносин і на нього впливають такі фактори, як власність, розподіл і закони обміну.

Виробничі функції описують взаємозв'язок між ресурсами та результатами і можуть бути використані для визначення мінімальної кількості ресурсів, необхідних для виробництва певної кількості товарів.

У короткостроковому періоді виробничі рішення фірми обмежені фіксованими витратами, тоді як у довгостроковому періоді всі фактори виробництва можуть бути змінені.

Виробнича програма є важливою частиною плану компанії і має на меті оптимізувати використання ресурсів, одночасно максимізуючи задоволення потреб споживачів та прибутковість.

Виробнича програма передбачає встановлення виробничих цілей, оцінку ринкового попиту, визначення потреб у ресурсах і розробку графіків виробництва для різних цехів і відділів.

На виробничу програму впливає ринковий попит, державні замовлення, наявні ресурси та бізнес-план компанії.

У 1 розділ надано огляд ключових понять, пов'язаних з виробництвом, і підкреслено важливість ефективного виробничого планування та управління ресурсами для успіху підприємства.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРОЦЕСІВ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «Оболонь»

2.1 Загальна характеристика та структура ПРАТ «Оболонь»

Ідентифікаційний код — 05391057

Юридична адреса — м. Київ, вул. Богатирська,3

Форма власності — колективна

Підприємство ПРАТ «Оболонь» сформувалося в процесі приватизації державного майна Київського виробничого об'єднання по випуску пива, мінеральних вод та безалкогольних напоїв «Оболонь» шляхом перекупу цього майна трудовим колективом Київського орендного підприємства «Оболонь» та створення на базі цього майна Приватного акціонерного товариства «Оболонь».

ПРАТ «Оболонь» здійснює такі види діяльності:

- 1) Виробництво дистильованих алкогольних напоїв;
- 2) Виробництво пива;
- 3) Роздрібна торгівля напоями;
- 4) Виробництво мінеральних вод та прохолодних напоїв;
- 5) Діяльність транспортних агентств;
- 6) Оптова торгівля напоями.

Історія ПРАТ «Оболонь» у датах :

1974 рік, у Києві в новому районі Оболоні на березі річки Почайни, проводиться намив майданчика для будівництва майбутнього Київського пивзаводу №3. Місце будівництва підприємства було обрано не випадково. Проект заводу розробили спеціалісти з Чехії. Вони визначили, що кришталево чиста та м'яка вода, юрського горизонту, великі запаси якої були знайдені в цій місцевості, ідеально відповідає всім вимогливим критеріям пивоваріння. Цей фактор став вирішальним, і з того часу сучасне українське харчове

підприємство для виробництва своєї продукції застосовує воду з власних артезіанських свердловин, що розташовані на території заводу.

У 1980 році відбувається офіційне відкриття Київського пивзаводу №3, що було приурочено до 22-х Олімпійських ігор. На підприємстві починає свою роботу цех розливу безалкогольної продукції. У 1982 році на Київському пивзаводі №3 зходить з конвеєру перша продукція нового цеху розливу мінеральної води.

У 1986 році на базі Київського пивзаводу №3 було створено Пивобезалкогольне об'єднання "Оболонь", до якого ввійшли також Фастівський пивзавод, Київський пивзавод №2 (сьогодні пивзавод на Подолі) та Київський пивзавод №1.

У 1989 році із багатьох кандидатур, що були висунуті на посаду Генерального директора пивобезалкогольного об'єднання "Оболонь", колектив заводу обирає Олександра Слободяна. Розпочинається експортна діяльність підприємства, і вперше " Zhiguli Beer /Жигулівське пиво " виробництва "Оболоні" надходить до Великобританії та отримує високу оцінку від споживачів. Сьогодні ПРАТ "Оболонь" під власною маркою займається експортом своєї продукції у десятки країн світу, у тому числі в Тайвань, Іспанію, Німеччину, Канаду, США, Південну Корею, Португалію, Австрію та ін.

У 1990 році колектив за ініціативи Генерального директора бере підприємство в оренду з правом викупу.

У 1992 році ПРАТ «Оболонь» нагороджується приватизаційним свідоцтвом Фонду Держмайна України №1, тим самим залишає свій слід в історії як перше приватне підприємство незалежної України. Відтепер весь продукт цього виробника сходить з конвеєру під маркою "Оболонь". Запускається випуск нового сорту пива "Оболонь темне".

У 1993 році приватизоване підприємство отримує юридичний статус Приватного акціонерного товариства. Започатковується лінія розливу пива в пляшки ємністю 0,33 літра.

У 1994 році вперше акціонерним товариством розпочато виготовлення слабоалкогольного напою "Джин Тонік", тим самим не тільки в Україні, але й у Європі засновується ринок слабоалкогольних напоїв. ПРАТ "Оболонь" стає власником об'єкта незавершеного будівництва в м. Красилові Хмельницької області. Станом на зараз це – дочірнє підприємство приватного акціонерного товариства, що виготовляє під торговою маркою "Оболонь" мінеральну воду, слабоалкогольні та безалкогольні напої. У Красилові засновується перша оптово-торгівельна база ПРАТ "Оболонь". Станом на зараз підприємство налічує дев'ятнадцять баз у різних регіонах країни, що займаються реалізацією продукції акціонерного товариства.

У 1995 році у цеху розливу № 6 починає працювати перша в Україні лінія розливу безалкогольних напоїв у пляшки ПЕТф.

У 1996 році ПРАТ "Оболонь" стає співвласником ЗАТ "Бершадський пивокомбінат" та ВАТ "Севастопольський пиво-безалкогольний завод". У цеху розливу №3 головного заводу запрацювала перша і на той час єдина в Україні лінія розливу пива в кеги ємністю 50л для ресторанного бізнесу.

У 1997 році вперше в Україні створюється випуск пива у жерстяних баночках. ПРАТ "Оболонь" стає співвласником ВАТ "Охтирський пивоварний завод". У продаж починає поступати новий безалкогольний напій "Спорт". ПРАТ "Оболонь" вперше в Україні отримує кредит у \$ 40 000 000 від ЄБРР без гарантій уряду, кошти були направлені на фінансування стратегічних програм.

У 1998 році вперше в галузі ПРАТ "Оболонь" отримує Міжнародний сертифікат на систему управління якістю ISO-9001 версії 1994 року, що засвідчує високий рівень усіх процесів на підприємстві та здатності українського підприємства випускати продукцію світового рівня. В м. Чемерівці Хмельницької області започатковується науково-виробнича асоціація "Нива Оболонь", що відтепер займається виведенням, селекційною роботою, випробовуванням, промисловим розмноженням насіння перспективних сортів ячменя та забезпечує ПРАТ "Оболонь" високоякісним ячменем. На "Оболоні" починає свою роботу нове сучасне бродильне обладнання – циліндро-конічні

танки (ЦКТ). Започатковується випуск нового сорту пива "Оболонь Соборне". Започатковується випуск пива у склоплящі NRW та слабоалкогольних і безалкогольних напоїв у жерстяних баночках.

У 1999 році з'являється на ринку і відразу ж завойовує прихильність широкого кола споживачів безалкогольний напій "Живчик", що виробляється з виключно натуральної сировини. Відтепер теплозабезпечення заводу "Оболонь" здійснюється сучасною паровою котельнею фірми "CLAYTON" виробництва Бельгії, що встановлена й введена в дію цього року. На головному заводі підприємства почали свою роботу нові об'єкти: циліндрично-конічні танки бродіння та доброджування пива, установка для утилізації вуглекислоти, новий цех розливу пива і III порядок варочного цеху. Уперше пиво розливається в 30-літрові кеги для ресторанного та барного бізнесу і в 2 та 1-літрові ПЕТф пляшки. ПРАТ "Оболонь" стає офіційним спонсором футбольного клубу "Оболонь", що тоді грала у першій лізі професійної футбольної ліги України.

У 2000 році налагоджується випуск нових видів продукції: "Оболонь Оранж АСЕ", безалкогольних напоїв "Кола Нова", пива "2000".

У 2001 році ПРАТ "Оболонь" підтверджує високу організацію системи управління якістю і вперше в Україні отримує сертифікат стандарту ISO-9001 версії 2000 року. Започатковується випуск безалкогольного напою "Живчик Унік", який має замітник цукру – не менш солодку фруктозу. Цей напій повторив долю успішного попередника "Живчика". Починається випуск першого українського елітного пива "Магнат". Оболонські технологи починають розробку та впроваджують у виробництво слабоалкогольний напій "Шарм". На "Оболоні" в цеху солодового виробництва починається експлуатація трьох сучасних замочних чанів, у цеху ферментації встановлюються нові ЦКТ німецького виробництва.

У 2002 році з'являється на полицях ще один успішний напій серії "Живчик" – збагачений бета-каротином "Живчик Лимон", корисні властивості напою також високо оцінюється споживачами. У продажу з'являються нові

сорти пива "Портер" та "Фан Клуб", мінеральна вода "Оболонська плюс апельсин", слабоалкогольний негазований напій "Нестримна Мері", напій "Бірімкс Лимон". З конвеєру зіходять нові напої у новій тарі ПЕТф 0,5 л ("Кола нова", "Шарм", "Оболонська"). ФК "Оболонь", яка провела свій перший сезон у вищій лізі футбольної професійної ліги України, закріплює свої позиції.

У 2004 році було запущено нову лінію розливу пива потужності 110 000 пляшок на годину із початком роботи нової лінії розливу завод «Оболонь» увійшов до трійки найпотужніших пивоварних заводів Європи. Встановлені нові циліндро-конічні танки, започаткований в дію новий варильний порядок.

У 2007 році ПРАТ «Оболонь» визнана одним із кращих платників податків міста Києва. Започатковується грандіозний проект ТМ «Оболонь» – Всеукраїнський чемпіонат з пивних видів спорту.

У 2008 році підходить до кінця будівництво власного солодового заводу в смт. Чемерівці Хмельницької області, вклавши в проект 100 000 000 доларів. Крім цього компанія продовжила модернізацію «Пивоварні Зіберта» у Фастові. Також з'являється на полицях оновлений суперпреміальний український пивний бренд «Magnat».

Управління заводом здійснюється керівниками, включаючи директора і його заступників. Абсолютна більшість керівників працюють на заводі тривалий час і володіють високим професійним знаннями і досвідом, необхідними для керування підприємством.

Персонал підприємства – це сукупність працівників, які мають практичні навички та необхідну професійну підготовку. За характером виконуваних робіт весь персонал поділяється на категорії : службовці, керівники, робітники, спеціалісти.

Керівники – це працівники, які обіймають посаду керівників підприємства, та їх структурних підрозділів (заступники, генеральний директор, завідувачі, начальники та інші).

Спеціалісти – це працівники, які займаються економічними (бухгалтери, адміністратори, економісти, інженери) та інженерно-технічними роботами.

Службовці – працівники, які здійснюють господарське обслуговування, підготовку документації, облік і контроль (агенти, обліковці, секретарі).

Керівники вищої ланки володіють досить значним практичним досвідом керівництва різними підрозділами підприємства протягом багатьох років.

Лабораторії:

Якість продукції заводу «Оболонь» контролюється у трьох лабораторіях. Злагоджена робота цих структур гарантує стабільність смакових і фізико-хімічних характеристик продукції, що випускається.

Виробнича лабораторія здійснює контроль сировини що поступає та допоміжних матеріалів, технологічного процесу забезпечуючи технологів і працівників цехів достовірною інформацією про всі якісні характеристики продукції і проходження технологічного процесу.

Лабораторія відділу технологічного контролю відстежує параметри готової продукції і лише вона дає право на відвантаження продукції в торгову мережу.

Посвідчення якості, видане ВТК – це документ, що гарантує відповідність продукції діючим стандартам.

Радіологічна лабораторія проводить контроль всієї сировини і готової продукції щодо вмісту радіоактивних елементів.

Однак на підприємстві є ще одна унікальна лабораторія – експериментальна, її співробітники досліджують нові технології та розробляють нові продукти.

Всі лабораторії оснащені сучасним устаткуванням високої точності вимірювання. Відомі міжнародні експерти, відвідуючи наші лабораторії визнавали їх не просто лабораторіями європейського рівня, а одними з кращих, не тільки за оснащенням, а й за високою кваліфікацією кадрів.

Співробітники лабораторій періодично їздять на стажування у німецькі провідні інститути пивоваріння. Завдяки таким консультаціям, вони здобувають нові знання і удосконалюють свою роботу. За останній період було освоєно багато нових методик по контролю якості суслу і пива, наприклад, такими, як

фотометрична йодна проба і тіобарбетуровий показник. Це дозволило ще глибше контролювати технологічний процес виробництва пива.

Водопостачання:

Водопостачання ПРАТ «ОБОЛОНЬ» реалізується відповідно до технічного проекту, затвердженого 28.08.76р. , зі свердловинного водозабору, що обслуговує підприємства промислового вузла і пивзавод.

Водозабірні споруди знаходяться на 4-х майданчиках. На двох з них, №3, №2 — по три свердловини, на майданчиках №5, №4 по дві свердловини.

На майданчику водопровідних споруд (майданчик №5) розміщуються споруди технічного і госпитного водопроводів: 2 резервуари питної води об'ємом 2000 куб. м кожний, 2 водозабірні свердловини, насосна станція П-го підйому, 1 резервуар технічної води об'ємом 6000 куб.м, в машинному залі якої встановлюються насоси технічної та госпитної води, хлораторна для обеззаражування води.

Сьогодні діють 12 свердловин. З них 2 технічні і 10 якості питної води.

Із свердловин заводу питна вода подається в резервуари госпитної води насосної станції П-го підйому, звідки першою групою насосів госпитної води, встановлених в машинному залі станції П-го підйому по об'єднаній кільцевій мережі протипожежного і питного водопроводів передається підприємствам промвузла.

Безпосередньо на пивзаводі «ОБОЛОНЬ» у м. Києві 3 вводи, на кожному з яких змонтовані камери з водомірними вузлами.

Технічна вода від 2-ох свердловин, розміщених на майданчику №5, постачається в резервуар технічної води, розташований на території насосної станції П-го підйому. Другою групою насосів технічної води, вода подається по тупиковій мережі підприємствам промвузла.

Технічна вода поступає на заводський майданчик одним вводом, на якому змонтовано водомір і вона витрачається підживлення системи зворотного водопостачання і на полив території.

Зворотня система використовується з метою економії води для

охолодження апаратів, машин. Підживлення її питною водою в зимовий, технічною — в літній час. Облік води ведеться по продуктивності насоса.

Теплопостачання ПРАТ «ОБОЛОНЬ» здійснюється від гарячої води на опалення та від власної котельні «ОБОЛОНЬ» у вигляді технологічної пари та котельні промвузла у вигляді технологічної пари.

Із зовнішньої тепломережі пара надходить з тиском $P = 9 \text{ кгс/кв.см} + 2 \text{ кгс/кв.см}$ і $T = 179 \text{ С} + 11 \text{ С}$.

З підземної магістралі є два заводських уводи: другий — діаметром 100мм на тепловпункті №4, один — діаметром 250 мм на тепловпункті №1. Всього на заводі є 4 тепловпункти.

З ТП №1 після редукування до 4 кгс/кв.см пар надходить в цех розливу пива в банки, цех розливу пива в пляшки №1, цех розливу б/а напоїв, цех розливу пива №2. З ТП №2 пар $P = 3,5 \text{ кгс/кв.см}$ подається із цехового колектору в варильний, лагерно-фільтраційний і бродильно-дріжджовий цехи, а також на баки гарячої води, змонтовані на відмітці 27,0 в дробильному відділенні.

З загальнозаводського парового колектору на проміжку між ТП №2 і ТП №1 пар подається на потреби ХКЦ з $P = 2 \text{ кгс/кв.см}$.

З ТП №3 технологічний пар $P = 2,8 \text{ кгс/кв.см}$ від котельні промвузла постачається в солодовий цех.

До цеху розливу мінеральних вод пар постачається від котельні «ОБОЛОНЬ».

В наш час збудовано власну котельню з котлами фірми Клейтон — 4 шт., вихідним тиском $P = 8 \text{ кгс/кв.см}$. і потужністю 9,0 т/год кожний. Від неї реалізовується теплопостачання підприємства парою на технологію та на приготування гарячої води $T = 65 \text{ С}$.

Основним джерелом для теплопостачання систем вентиляції та опалення будівель та споруд ПРАТ «ОБОЛОНЬ» залишається котельня заводу «Генератор». За 2021 рік використано 163568 Гкал теплоенергії у вигляді пари, в тому числі від котельні заводу «Генератор» 39934 Гкал і 123634 Гкал від

власної котельні та 18596 Гкал у вигляді гарячої води.

Електропостачання:

Електропостачання на ПРАТ «ОБОЛОНЬ» реалізовується від РП — 229, РП — 227, Оболонської і Мінської РПС 35/10 кв. на напрузі 10кВ.

На заводі знаходяться 13 трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ з встановленою потужністю силових трансформаторів 23780 кВА.

Основними споживачами електроенергії заводу є електродвигуни вентиляторів, ХКЦ, токоприймачі технологічного обладнання, електроосвітлювальні установки та системи теплопостачання. Електропостачання здійснюється із 8 трансформаторних підстанцій, змонтованих в корпусах заводу в місцях максимально наближених до центрів навантажень.

Додатковими споживачами електроенергії є насосні станції, розміщені на 4-х майданчиках, на кожному з яких змонтована трансформаторна підстанція.

Для обліку електроенергії змонтовані лічильники реактивної та активної енергії на стороні 0,4 кВ силових трансформаторів.

За 2021 рік ПРАТ «ОБОЛОНЬ» було застосовано 50084 тис.кв.г. Електроенергії.

2.2 Аналіз фінансово-економічної діяльності ПРАТ «Оболонь»

Проаналізуємо формування фінансового капіталу ПРАТ «Оболонь». У таблиці 2.2 надані показники формування чистого прибутку підприємства ПРАТ «Оболонь» за 2021-2022 рр.

Таблиця 2.1

Основні фінансові результати діяльності ЗАТ «Оболонь»

Показник	2021 рік	2022 рік	Зміна за рік
Виручка, млн.грн	947589	1031314	+19,8%
Валовий прибуток, млн.грн	124107	114215	+8,2%
Чистий прибуток, млн.грн	124107	114215	—

Джерело: [складено автором]

Таблиця 2.2

Показники формування чистого прибутку ЗАТ «Оболонь» за 2021-2022
рр. (тис. грн.)

Показник	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1	2	3	4	5
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	947589	1031314	83725	+8,84%
Податок на додану вартість	140370	152049	11679	+8,32%
Акцизний збір	107041	113650	6609	+6,17%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	700178	765615	65437	+9,35%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	380329	413576	33247	+8,74%
Валовий:				
Прибуток	319849	352039	32190	+10,06%
Інші операційні доходи	47483	77791	30308	+63,83%
Адміністративні витрати	24823	31820	6997	+28,19%
Витрати на збут	85755	93851	8096	+9,44%
Інші операційні витрати	65061	121972	56911	+87,47%
Фінансові результати від операційної діяльності:				
Прибуток	191693	182187	-9506	-4,96%
Доход від участі в капіталі	0	6346	6346	+100,00%
Інші фінансові доходи	1306	226	-1080	-82,70%
Інші доходи	8113	2664	-5449	-67,16%
Фінансові витрати	13229	11747	-1482	-11,20%
Витрати від участі в капіталі	148	675	527	+356,08%
Інші витрати	4105	4655	550	+13,40%
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
Прибуток	183630	174346	-9284	-5,06%
Податок на прибуток від звичайної діяльності	59523	60131	608	+1,02%
Фінансові результати від звичайної діяльності:				
Прибуток	124107	114215	-9892	-7,97%
Чистий прибуток	124107	114215	-9892	-7,97%

Джерело: [складено автором]

З таблиці 2.2 можна побачити, що валовий прибуток підприємства зріс на 10,6%, а сума інших операційних доходів зросла на 63,83%. Чистий прибуток підприємства скоротився на 7,97% та склав у 2022 році 114215 тис. грн. Нерозподілений прибуток ПРАТ «Оболонь» на кінець 2022 року становив 386367 тис. грн. Чистий прибуток, який отриманий за 2022 рік склав 114215 тис. грн. (що включає приблизно 9517,917 тис. грн. кожного місяця 2021 року).

Значне зменшення суми чистого прибутку та пониження фінансових результатів на ПРАТ «Оболонь» у 2022 році порівнюючи з 2021 роком виникло через значне збільшення практично всіх витрат від основної діяльності при незначному збільшенні доходу від реалізації продукції.

При збільшенні чистого доходу від реалізації продукції на 9,35%, собівартість реалізованої продукції зросла на 8,74% (на 33247 тис. грн.), за рахунок: значного збільшення витрат на придбання сировини від постачальників; на 18,3% збільшились витрати на оплату праці персоналу за рахунок зростання його чисельності та приросту середньомісячної зарплати; на 19,2% зросли амортизаційні витрати (введення в дію нових основних засобів); збільшення збутових (на 9,44%) та адміністративних (на 28,19%) витрат відбулося з тих же причин, що і зростання витрат на рекламу та маркетинг і через зростання собівартості реалізованої продукції; витрати на покращення основних фондів зросли на 19,1 млн. грн. (за рахунок збільшення балансової вартості та можливості віднесення у 2022 році на валові витрати із розрахунку до 10% балансової вартості основних фондів проти 5% у 2021 році.); фінансові витрати скоротились (на 11,2%) за нараховані відсотки на банківські кредити; інші витрати зросли на 13,4% за рахунок курсових різниць, нарахованих на монетарні статті балансу в євро.

Чистий прибуток ПРАТ «Оболонь» було направлено на фонд споживання у певних співвідношеннях та формування фінансового капіталу. Прибуток підприємства поділяється згідно рішення зборів акціонерів товариства.

У таблиці 2.3 здійснимо розрахунок показників фінансової стійкості.

Показники фінансової стійкості

Показник	Числове значення показника		Темп приросту показника порівняно з 2021 роком, процентних пунктів, %
	2021 рік	2022 рік	
1	2	3	4
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	1,34	1,28	95,32%
Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів ВОК	1,43	1,18	82,67%
Індекс постійного активу	1,20	0,90	74,98%
Коефіцієнт зносу основних фондів	0,21	0,33	157,62%
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,79	0,67	84,94%
Коефіцієнт автономії	0,57	0,70	123,40%
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,43	0,30	69,45%
Коефіцієнт фінансового ризику	0,77	0,43	56,28%

Джерело: [складено автором]

ПРАТ «Оболонь» має наступні показники фінансової стійкості: коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів власними оборотними коштами також зменшився, що є негативним явищем; коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами зменшився на 5%, що є негативною тенденцією; коефіцієнт фінансової стабільності нижче 50%, та зменшується; коефіцієнт зносу головних фондів збільшився, що свідчить про високу зношеність головних засобів та свідчить про необхідність оновлення.

Отже, можна зробити висновок що підприємство не є фінансово стійким.

Таблиця 2.4

Аналіз ліквідності

Показник	Числове значення показника		Темп приросту показника порівняно з 2007 роком, процентних пунктів, %
	2021 рік	2022 рік	
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,33	3,56	52,56%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,59	0,73	23,26%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,23	0,14	-40,67%
Загальний коефіцієнт ліквідності	0,73	1,51	107,10%

Джерело: [складено автором]

Усі показники ліквідності відповідають нормальним значенням і баланс ПРАТ «Оболонь» є абсолютно ліквідним: коефіцієнт швидкої ліквідності збільшився на 23,26%; коефіцієнт поточної ліквідності збільшився на 52,56%; загальний коефіцієнт ліквідності збільшився вдвічі; відбулося зменшення коефіцієнту абсолютної ліквідності на 40,67%.

Таблиця 2.5

Обчислення показників рентабельності діяльності підприємства

Показник	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абс.	відн.
1	2	3	4	5
Рентабельність продукції	32%	27%	-5%	-16%
Рентабельність діяльності	17%	15%	-2%	-12%
Рентабельність активів	27%	22%	-5%	-19%
Рентабельність власного капіталу	49%	32%	-17%	-35%

Джерело: [складено автором]

Слід зауважити, що показники рентабельності ПРАТ «Оболонь» мають досить високі значення, але вони зменшуються, що слід оцінити як негативний ефект.

2.3 Аналіз процесів ефективності виробничої діяльності підприємства ПРАТ «Оболонь»

Розглянемо головні технологічні аспекти варіння пива. Варіння пива – достатньо складний процес, який вимагає знання та величезного досвіду від пивоварів. Якість та смак пива залежить насамперед від сировини: хмелю, пивоварного ячменю, пивних дріжджів та води. Для смачної і якісної продукції підприємство повинно закуповувати якісну сировину, одним з них є пивоварний ячмінь. Ячмінь – основна сировина для варіння пива. Саме цей злак містить у своєму складі потрібний для пивоваріння крохмал, який у варочному цеху перетворюється на екстракт. На сьогоднішній день відомі декілька груп ячменю і велика кількість його сортів, які по-різному впливають на варіння пива та солоду. Якщо порівнювати з іншими зерновими культурами, які застосовують у пивоварінні, ячмінь має такі переваги: невибагливий до ґрунтового - кліматичних умов, росте практично повсюди, склад ячмінного солоду, легко переробляється для одержання солоду, включаючи його ферменти, дає можливість отримати пиво з відмінними якісними показниками. Пивовари ПРАТ "Оболонь" прискіпливо відбирають ячмінь. До найважливіших показників якості зерна належать: висока здатність до пророщування, світло-жовтий колір, свіжий запах, вологість (до 15%); вміст білка (9,5-11,5%).

Також, для виготовлення пива потрібний хміль. Завдяки вмісту ефірної олії, гірких речовин, поліфенолів, він є незамінною сировиною для пива. Саме хміль найбільшою мірою спонукає характерні властивості бурштинового напою. Поряд із неповторними ароматичними та смаковими якостями саме хміль дозволяє зрости тривалості зберігання пива, поліпшує піностійкість та піноутворення. Завдяки використанню хмелю пиво збагачується токоферолами, фітогормонами, комплексом вітамінів В3, А, С, В6, Н, F, РР. Крім того, хміль складається з понад 200 компонентів ефірної олії з цілющими властивостями, та більш як 90 поліфенолів, які мають лікувальну дію. Станом на сьогодні відомо більш ніж 100 сортів культурного хмелю.

Досить вагоме значення у створенні пива має вода. У створенні пива вода є основною сировиною, оскільки від її якості залежать органолептичні ознаки напою, його стійкість та смак готової продукції. Сольовий склад води впливає на рН, тому, і на глибину та швидкість ферментативних процесів, бродіння, розчинність хмельових смол. Для приготування пива ПРАТ "Оболонь" застосовують воду з артезіанських джерел, які знаходяться поруч з заводом.

Ну й звісно для виготовлення пива необхідні дріжджі. Це одноклітинні мікроорганізми рослинного походження, які створюють процес бродіння. Дріжджі застосовуються для приготування не тільки пива, а й вина, хліба, кваса. У пивоварінні застосовуються спеціальні раси пивних дріжджів. Розрізняють дріжджі низового та верхового бродіння. Пивні дріжджі завжди мають бути мікробіологічно чистими, швидко зброджувати сусло й осідати на дно, створюючи чисте прозоре освітлене пиво з повним смаком та ароматом.

Процес варіння пива складається з кількох етапів: збродження сусла пивними дріжджами, варіння пивного сусла, виробництво солоду, фільтрація та розлив готового напою у пляшки, дозрівання пива, контроль якості готової продукції.

ПРАТ "Оболонь" для варіння пива використовує солод власного виготовлення. Так, ячмінь сортується, очищується та пророщується. Процес пророщення відбувається в оптимальних умовах під постійним контролем біохімічних процесів у зерні та технологічних параметрів. Ячмінь пророщується до того як максимально накопичяться активні ферменти. Пророслі зерна висушують, очищають від паростків, в результаті чого отримують готовий солод. Наступний етап зв'язаний з отриманням пивного сусла. У варочному цеху солод очищують, затирають (змішують з водою) та подрібнюють в заторних апаратах. У отриманому заторі при певній температурі відбуваються процеси, найважливіший з яких – це розщеплення крохмалю до цукрів. Готовий оцукрений затор викачують у фільтр, у якому відбувається фільтрація промивної води та пивного сусла крізь шар солодової шротини. Потім сусло кип'ятиться з додаванням хмелю. Гаряче сусло освітлюють від гарячих часток,

охолоджують. У процесі охолодження сушло продувають стерильним повітрям та вносять спеціальну расу дріжджів. Після цього сушло направляють на збродження у відділення ферментації. Пивовари зброджують пиво та виконують процес його дозрівання у циліндро-конічних апаратах при температурі 8-12С°. Тривалість дозрівання, під час якого пиво набуває повноти смаку, залежить від марки та сорту напою. Нарешті готовий напій виконує фільтрацію та розлив в тару. Сьогодні ПРАТ "Оболонь" виробляє для своїх споживачів пиво у пляшці (NRW 0,5 л та єврозразка), жерстяній баночці (0,33л та 0,5л), ПЕТ-пляшці (1 і 2 л) та бочонку (5 л), кегах (50 і 30 л). Розлив виконується на потужних лініях, одна з яких дозволяє наповнити до 60 тисяч пляшок на годину.

Усі ці складні процеси варіння пива здійснюються на сучасному потужному обладнанні, яке забезпечує високу якість на кожному етапі варіння пива. Завдяки комп'ютерному управлінню професійні фахівці ПРАТ "Оболонь" контролюють дотримання усіх технологічних норм та вимог.

Для модернізації якості продукції та усіх виробничих процесів компанія оновлює обладнання. Це дозволяє бути серед лідерів за рівнем технічного оснащення не тільки в Україні, але й навіть у Європі.

З метою зниження навантаження на довкілля «Оболонь» інвестувала в унікальну установку для сушки пивної дробини — маси, яка у чи малих кількостях (до 700 тонн в день) утворюється в процесі варіння пивного сушла. Після грануляції і висушування пивна дробина є дуже корисним кормом для худоби, на що не можуть не звернути увагу великі сільськогосподарські підприємства.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ

ПАТ "Оболонь" є українською компанією, що знаходиться за адресою м. Київ, вул. Богатирська, 3. Його ідентифікаційний код – 05391057, і він діє як суб'єкт колективної власності.

Компанія була утворена в процесі приватизації державного Київського

виробничого об'єднання пиво-безалкогольних напоїв "Оболонь". Засновником став трудовий колектив Київського орендного підприємства "Оболонь".

ПАТ "Оболонь" займається різними видами діяльності, включаючи виробництво лікєро-горілочаних виробів, пива, мінеральних вод та безалкогольних напоїв. Компанія також займається роздрібною та оптовою торгівлею напоями і працює як транспортне агентство.

Історія ПАТ "Оболонь" бере свій початок у 1974 році, коли на березі річки Почайна був побудований Київський пивзавод № 3. Пивоварня використовувала для пивоваріння кришталево чисту та м'яку воду з власних артезіанських свердловин.

З роками ПАТ "Оболонь" розширювало свою діяльність, випускало нові види продукції та виходило на міжнародні ринки. Компанія отримала сертифікати ISO на систему управління якістю та створила дочірні підприємства і бази в різних регіонах України.

Керівництво компанії складається з директорів та заступників, які мають великий досвід управління різними підрозділами. Персонал включає працівників з практичними навичками та професійною підготовкою, які поділяються на такі категорії, як службовці, керівники, робітники та спеціалісти.

ПАТ "Оболонь" утримує декілька лабораторій, серед яких виробнича лабораторія, лабораторія технологічного контролю, радіологічна лабораторія та експериментальна лабораторія. Ці лабораторії забезпечують контроль якості сировини, готової продукції та розробку нових технологій і продуктів.

Підприємство має систему водопостачання з кількома свердловинами та водозабірними спорудами. Питна вода постачається на промисловий комплекс, а технічна використовується для різних цілей на заводі.

Для теплопостачання ПАТ "Оболонь" має власну котельню, яка постачає гарячу воду для опалення та технологічну пару. Крім того, підприємство отримує пару від зовнішніх тепломереж та має декілька тепловпунктів.

Загалом, ПАТ "Оболонь" – давня українська компанія, що займається

виробництвом алкогольних та безалкогольних напоїв. Компанія має різноманітний асортимент продукції, потужну систему контролю якості та добре розвинену інфраструктуру водопостачання та тепlopостачання.

Можна зробити висновок що підприємство не є фінансово стійким.

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «Оболонь»

3.1. Напрями управління виробничою діяльністю підприємства ПРАТ «Оболонь»

1. Оптимізація виробничих процесів на ПАТ "Оболонь"

Оптимізація виробничих процесів є критично важливою сферою для ПрАТ "Оболонь" для підвищення ефективності, зниження витрат і підвищення загальної продуктивності. Ретельно проаналізувавши та оптимізувавши виробничі процеси, компанія може досягти вищої продуктивності, скоротити терміни виконання замовлень, покращити якість продукції та підвищити рівень задоволеності клієнтів. Нижче наведені ключові аспекти, на які слід звернути увагу при детальному описі оптимізації виробничих процесів на ПрАТ "Оболонь":

1) Аналіз та картування процесів: Першим кроком в оптимізації виробничого процесу є проведення ретельного аналізу та картування існуючих процесів. Це передбачає визначення кожного етапу виробничого процесу, починаючи від закупівлі сировини і закінчуючи виробництвом кінцевого продукту. Аналіз процесів допомагає виявити вузькі місця, неефективність та сфери для вдосконалення.

2) Принципи ощадливого виробництва: ПрАТ "Оболонь" може впроваджувати принципи ощадливого виробництва для усунення відходів, скорочення діяльності, що не створює доданої вартості, та підвищення загальної ефективності процесу. Це включає такі практики, як 5S (сортувати, впорядковувати, виблискувати, стандартизувати, підтримувати), стандартизовані робочі процедури, методи візуального управління та зусилля з постійного вдосконалення.

3) Автоматизація та інтеграція технологій: Для оптимізації виробничих процесів ПрАТ "Оболонь" може використовувати автоматизацію та інтеграцію

технологій. Це передбачає використання сучасних машин, робототехніки та програмних систем для оптимізації операцій, підвищення точності та зменшення людських помилок. Автоматизація може бути застосована до таких завдань, як обробка матеріалів, пакування, контроль якості та аналіз даних.

4) Інтеграція з ланцюжком поставок: Оптимізація виробничого процесу вимагає ефективної інтеграції з ланцюгом постачання. ПрАТ "Оболонь" може тісно співпрацювати з постачальниками, щоб забезпечити своєчасну доставку сировини, скоротити час виконання замовлень і запобігти затримкам у виробництві. Це може включати в себе створення систем управління запасами постачальників, впровадження електронного обміну даними (EDI) або застосування підходу "точно в строк" (JIT).

5) Виробниче планування і складання графіків: Ефективне планування виробництва та складання графіків відіграє вирішальну роль в оптимізації виробничого процесу. ПрАТ "Оболонь" може використовувати передові інструменти планування та складання графіків для точного прогнозування попиту, ефективного розподілу ресурсів, мінімізації часу налагодження та оптимізації виробничих послідовностей. Це допомагає запобігти недовикористанню або надмірному використанню ресурсів і підвищує загальну ефективність виробництва.

6) Культура безперервного вдосконалення: Створення культури безперервного вдосконалення є життєво важливим для постійної оптимізації виробничих процесів. ПрАТ "Оболонь" може заохочувати залучення працівників шляхом створення міжфункціональних команд з удосконалення, проведення регулярних мозкових штурмів та впровадження програм внесення пропозицій від працівників. Це дає змогу працівникам визначати та пропонувати вдосконалення процесів на основі їхніх безпосередніх знань та досвіду.

7) Вимірювання ефективності та KPI: Для моніторингу та оцінки ефективності зусиль з оптимізації виробничих процесів ПрАТ "Оболонь" може встановлювати ключові показники ефективності (KPI), пов'язані з

продуктивністю, якістю, тривалістю циклу, скороченням відходів та задоволеністю клієнтів. Регулярне вимірювання та аналіз продуктивності дозволяють компанії визначати сфери, які потребують подальшого вдосконалення, та відстежувати прогрес у часі.

8) Навчання та розвиток персоналу: Інвестиції в навчання та розвиток персоналу мають вирішальне значення для успішної оптимізації виробничого процесу. ПрАТ "Оболонь" може запропонувати комплексні навчальні програми для покращення навичок, знань та розуміння процесів, що оптимізуються. Це гарантує, що працівники будуть готові впроваджувати та підтримувати досягнуті покращення.

Висновок: Оптимізація виробничого процесу – це багатогранна робота, яка передбачає аналіз, впорядкування та постійне вдосконалення різних аспектів виробничого робочого процесу. Впроваджуючи принципи ощадливого виробництва, використовуючи автоматизацію і технології, інтегруючись з ланцюжком поставок, оптимізуючи планування і складання графіків, розвиваючи культуру безперервного вдосконалення, вимірюючи продуктивність і інвестуючи в навчання співробітників, ПрАТ "Оболонь" може досягти підвищення ефективності, зниження витрат і поліпшення загальної продуктивності. Постійний моніторинг та адаптація мають вирішальне значення для забезпечення постійної оптимізації та підтримки конкурентних переваг ПрАТ "Оболонь" у галузі виробництва напоїв.

2. Удосконалення управління ланцюгами поставок на ПАТ "Оболонь"

Управління ланцюгами поставок відіграє вирішальну роль в успіху ПрАТ "Оболонь". Для підвищення ефективності, скорочення витрат і поліпшення загальних показників діяльності ПрАТ "Оболонь" може зосередитися на кількох ключових напрямках вдосконалення управління ланцюгами поставок. Нижче наведено детальний опис цих напрямків:

1) Управління відносинами з постачальниками: ПАТ "Оболонь" може покращити управління ланцюгами поставок, встановивши міцні та партнерські відносини з постачальниками. Це передбачає проведення ретельної оцінки

постачальників, аналіз їхніх можливостей та вибір надійних партнерів. Регулярна комунікація, обмін інформацією та укладання взаємовигідних угод можуть допомогти побудувати довіру та сприяти розвитку довгострокових партнерських відносин. ПАТ "Оболонь" також може тісно співпрацювати з постачальниками для підвищення прозорості, забезпечення своєчасних поставок та зменшення ризиків.

2) Прогнозування та планування попиту: Точне прогнозування попиту має важливе значення для ефективного управління ланцюгами поставок. ПАТ "Оболонь" може інвестувати в передові методи прогнозування, такі як статистичне моделювання, аналіз даних та дослідження ринку, щоб точніше передбачити попит клієнтів. Узгоджуючи виробничу та закупівельну діяльність з прогнозами попиту, ПАТ "Оболонь" може оптимізувати рівень запасів, зменшити ризик дефіциту або надлишку запасів та підвищити загальний рівень задоволеності клієнтів.

3) Управління запасами: Оптимізація рівня запасів має вирішальне значення для уникнення надмірних операційних витрат, забезпечуючи при цьому достатню доступність запасів. ПАТ "Оболонь" може впроваджувати такі методи управління запасами, як "точно в строк" (JIT), економічний обсяг замовлення (EOQ) та управління запасами під контролем постачальника (VMI). Ці підходи допомагають мінімізувати витрати на утримання запасів, скоротити час виконання замовлень та покращити грошові потоки. Крім того, ПАТ "Оболонь" може використовувати системи відстеження запасів та інструменти візуалізації в режимі реального часу для моніторингу рівня запасів, виявлення повільно обертаючихся або застарілих товарів та прийняття рішень на основі даних.

4) Оптимізація логістики та перевезень: Ефективна логістика та транспортування є ключовими компонентами управління ланцюгами поставок. ПАТ "Оболонь" може покращити свої логістичні операції шляхом оптимізації транспортних маршрутів, консолідації поставок та використання технологій для відстеження та управління поставками. Співпраця зі сторонніми логістичними

провайдером (3PL) також може допомогти підвищити ефективність, знизити витрати і підвищити загальну гнучкість ланцюга поставок. ПрАТ "Оболонь" може впровадити програмне забезпечення для оптимізації маршрутів, використовувати інтермодальні перевезення та дослідити альтернативні види транспорту, щоб мінімізувати час виконання замовлень та транспортні витрати.

5) Управління складом: Ефективне управління складом має важливе значення для оптимізації ланцюга поставок. ПрАТ "Оболонь" може впровадити системи управління складом (WMS) для оптимізації використання простору, підвищення точності комплектації замовлень та скорочення часу на обробку вантажів. Стратегічно організувавши планування складу, запровадивши належне маркування та системи зберігання запасів, а також автоматизувавши рутинні завдання, ПрАТ "Оболонь" може підвищити ефективність, зменшити кількість помилок та покращити загальну продуктивність.

6) Управління ризиками: Управління ризиками в ланцюгу поставок має вирішальне значення для забезпечення безперебійної роботи. ПАТ "Оболонь" може визначити потенційні ризики, такі як перебої з поставками, проблеми з якістю та геополітичні фактори. Розробка стратегій мінімізації ризиків, визначення резервних постачальників та впровадження планів на випадок непередбачуваних ситуацій може допомогти мінімізувати вплив непередбачуваних подій. Регулярний моніторинг ключових індикаторів ризику та проактивні заходи допоможуть ПрАТ "Оболонь" швидко реагувати на потенційні збої та підтримувати стійкий ланцюг поставок.

7) Вимірювання ефективності та співпраця: ПАТ "Оболонь" може встановити ключові показники ефективності (КПЕ) для вимірювання ефективності управління ланцюгами поставок. КПЕ можуть включати такі показники, як вчасність доставки, рівень виконання замовлень, оборотність запасів та задоволеність клієнтів. Регулярно оцінюючи результати діяльності за цими показниками, ПрАТ "Оболонь" може визначити сфери для покращення, усунути вузькі місця та сприяти розвитку культури безперервного вдосконалення. Співпраця з клієнтами, постачальниками та іншими

зацікавленими сторонами через обмін інформацією та спільні ініціативи з удосконалення також може допомогти оптимізувати ланцюг постачання в цілому.

8) Сталий розвиток і корпоративна соціальна відповідальність: Впровадження принципів сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у ланцюг поставок може покращити репутацію ПАТ "Оболонь", зменшити вплив на навколишнє середовище та підвищити рівень задоволеності зацікавлених сторін. ПрАТ "Оболонь" може надавати пріоритет сталому постачанню сировини, впроваджувати екологічно чисте пакування та просувати етичні практики у своєму ланцюгу поставок. Це включає забезпечення дотримання постачальниками соціальних та екологічних стандартів, просування справедливих трудових практик та відповідальне поводження з відходами.

Висновок: Удосконалення управління ланцюгами поставок на ПАТ "Оболонь" вимагає комплексного підходу, який охоплює управління відносинами з постачальниками, прогнозування попиту, управління запасами, оптимізацію логістики, управління складами, управління ризиками, вимірювання ефективності, співпрацю та сталий розвиток. Зосередившись на цих напрямках, ПрАТ "Оболонь" може підвищити ефективність, знизити витрати, зменшити ризики та підвищити задоволеність клієнтів. Постійний моніторинг, адаптація та узгодження з найкращими галузевими практиками мають вирішальне значення для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності ланцюга поставок.

3. Впровадження заходів з контролю якості на ПрАТ "Оболонь"

ПрАТ "Оболонь" усвідомлює важливість дотримання стандартів якості для забезпечення задоволення потреб споживачів та дотримання нормативних вимог. Впровадження надійних заходів контролю якості є важливим для досягнення цієї мети. Нижче наведено детальний опис впровадження заходів контролю якості на ПрАТ "Оболонь":

1) Система контролю якості: На ПрАТ "Оболонь" створена комплексна

система контролю якості, яка охоплює всі етапи виробничого процесу. Система відповідає міжнародним стандартам якості, таким як ISO 9001, та включає в себе галузеві нормативні документи. Система контролю якості підтримується спеціальним відділом контролю якості, який відповідає за моніторинг та забезпечення дотримання стандартів якості в усій організації.

2) Персонал з контролю якості: У ПрАТ "Оболонь" працює команда кваліфікованих спеціалістів з контролю якості, які мають досвід у різних аспектах виробничого процесу. Ці фахівці проходять регулярне навчання, щоб бути в курсі новітніх практик і методів контролю якості. Вони відповідають за проведення інспекцій, випробувань та аудитів для забезпечення дотримання стандартів якості на кожному етапі виробництва.

3) Перевірка сировини: Заходи з контролю якості на ПрАТ "Оболонь" починаються з перевірки сировини. Вхідні матеріали ретельно перевіряються, щоб переконатися, що вони відповідають попередньо визначеним специфікаціям якості. Відбираються зразки, які тестуються в лабораторії на відповідність встановленим стандартам. До подальшої переробки приймається лише затверджена сировина.

4) Контроль якості в процесі виробництва: Під час виробничого процесу впроваджуються різні заходи контролю якості. Це включає регулярний моніторинг і тестування критичних параметрів, таких як температура, тиск, рівень рН та інші важливі фактори. Кваліфікований персонал з контролю якості проводить перевірки через певні проміжки часу, щоб виявити будь-які відхилення або аномалії, які можуть вплинути на якість кінцевого продукту.

5) Лабораторні випробування: ПрАТ "Оболонь" має передову власну лабораторію, оснащену сучасним випробувальним обладнанням. Лабораторія проводить комплексні випробування зразків, відібраних з виробничої лінії. Ці випробування охоплюють широкий спектр параметрів якості, включаючи фізичні, хімічні, мікробіологічні та сенсорні характеристики. Результати цих випробувань аналізуються та реєструються для забезпечення відповідності стандартам якості.

6) Статистичне управління процесом (SPC): ПрАТ "Оболонь" використовує методи статистичного контролю технологічних процесів для моніторингу та контролю варіативності виробничих процесів. СПК передбачає збір та аналіз даних через регулярні проміжки часу для виявлення будь-яких тенденцій, відхилень або неконтрольованих умов. Це дає змогу вживати проактивних заходів для підтримки стабільності процесу та запобігання відхиленням у якості.

7) Аудити забезпечення якості: Періодичні аудити забезпечення якості проводяться на ПрАТ "Оболонь" для оцінки ефективності заходів контролю якості. Ці аудити проводяться внутрішніми аудиторами, а також зовнішніми органами сертифікації. Під час аудитів оцінюється дотримання процедур контролю якості, визначаються сфери для вдосконалення та забезпечується відповідність нормативним вимогам і галузевим стандартам.

8) Управління невідповідностями: У разі виявлення невідповідності якості, ПрАТ "Оболонь" дотримується структурованого процесу для визначення першопричини та впровадження коригувальних дій. Невідповідна продукція відокремлюється, і проводяться розслідування для визначення причини невідповідності. Потім впроваджуються коригувальні дії для усунення проблеми та запобігання її повторенню. Ці дії можуть включати коригування процесу, перепідготовку персоналу, зміни в обладнанні або матеріалах.

9) Постійне вдосконалення: ПрАТ "Оболонь" підтримує культуру постійного вдосконалення контролю якості. Це передбачає регулярний перегляд та аналіз даних щодо якості, отримання зворотного зв'язку від клієнтів та залучення працівників до ініціатив з покращення якості. Уроки, винесені з невідповідностей, скарг клієнтів та найкращих галузевих практик, використовуються для визначення можливостей для посилення заходів контролю якості та загального вдосконалення процесів.

10) Управління якістю постачальників: ПрАТ "Оболонь" визнає важливість управління якістю постачальників для підтримки стабільної якості продукції. Компанія тісно співпрацює зі своїми постачальниками, надаючи їм

чіткі вимоги та очікування щодо якості. Регулярно проводяться оцінки та аудити, щоб переконатися, що постачальники відповідають стандартам якості та дотримуються чинного законодавства.

Висновок: Впровадження заходів контролю якості на ПрАТ "Оболонь" – це комплексний і системний підхід до забезпечення виробництва високоякісної продукції. Від перевірки сировини до контролю якості в процесі виробництва, лабораторних випробувань, статистичного контролю процесу та ініціатив з постійного вдосконалення – кожен аспект виробничого процесу ретельно відстежується та управляється. Дотримуючись суворих стандартів контролю якості, ПрАТ "Оболонь" підтримує задоволеність споживачів, відповідність нормативним вимогам та репутацію передового виробника в галузі.

4. Сприйняття сталого розвитку в ПрАТ "Оболонь"

ПАТ "Оболонь" визнає важливість сталого розвитку і прийняла його як основний принцип своєї діяльності. Сприйняття компанією сталого розвитку охоплює різні аспекти, включаючи екологічне управління, соціальну відповідальність та економічну життєздатність. Нижче наведено детальний опис сприйняття сталого розвитку в ПрАТ "Оболонь":

1) Дбайливе ставлення до довкілля: ПрАТ "Оболонь" прагне мінімізувати свій вплив на навколишнє середовище та просувати сталі практики у своїй діяльності. Компанія активно прагне зменшити свій вуглецевий слід, заощаджувати ресурси та запобігати забрудненню. Це досягається завдяки таким ініціативам, як енергоефективні виробничі процеси, програми скорочення та переробки відходів, а також відповідальне управління водними ресурсами.

2) Відповідальний сорсинг: ПрАТ "Оболонь" визнає важливість відповідального сорсингу для досягнення сталого розвитку. Компанія прагне співпрацювати з постачальниками, які дотримуються етичних та сталих практик. Це включає закупівлю сировини у постачальників, які надають пріоритет збереженню навколишнього середовища, просувають справедливі трудові практики та беруть участь у відповідальному управлінні ланцюгами поставок.

3) Інноваційність продукції: ПрАТ "Оболонь" приділяє значну увагу інноваціям, які відповідають цілям сталого розвитку. Компанія постійно вивчає можливості для розробки та просування екологічно чистих продуктів. Це включає використання відновлюваних матеріалів, упаковки, придатної для вторинної переробки, та зменшення вмісту шкідливих речовин у своїй продукції. ПрАТ "Оболонь" також враховує весь життєвий цикл продукції, від розробки до утилізації, щоб мінімізувати вплив на навколишнє середовище.

4) Взаємодія з громадою: ПАТ "Оболонь" активно взаємодіє з місцевою громадою та зацікавленими сторонами з метою сприяння сталому розвитку. Компанія враховує потреби та занепокоєння громади у процесі прийняття рішень. ПрАТ "Оболонь" підтримує ініціативи з розвитку громади, включаючи освітні програми, проекти з охорони навколишнього середовища та соціальні заходи, щоб створити позитивний і сталий вплив на громаду.

5) Добробут працівників: ПАТ "Оболонь" цінує своїх співробітників і надає пріоритет їхньому добробуту як невід'ємній складовій сталого розвитку. Компанія забезпечує безпечне та здорове робоче середовище, заохочує баланс між роботою та особистим життям, а також інвестує в навчання та розвиток співробітників. ПрАТ "Оболонь" також заохочує різноманітність та інклюзивність у своєму трудовому колективі, забезпечуючи рівні можливості та справедливе ставлення до всіх працівників.

6) Співпраця із зацікавленими сторонами: ПАТ "Оболонь" визнає, що сталий розвиток вимагає співпраці з різними зацікавленими сторонами, включаючи клієнтів, постачальників, державні установи та неурядові організації. Компанія активно шукає партнерів та бере участь у діалогах для вирішення проблем сталого розвитку, обміну кращими практиками та спільної роботи над стійкими рішеннями. ПАТ "Оболонь" цінує зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами та враховує його у своїх стратегіях та ініціативах у сфері сталого розвитку.

7) Прозорість та звітність: ПАТ "Оболонь" вірить у прозорість комунікації та звітності щодо своїх зусиль у сфері сталого розвитку. Компанія регулярно

публікує звіти зі сталого розвитку, які містять детальну інформацію про її екологічні, соціальні та економічні показники. У цих звітах висвітлюються цілі, досягнення, виклики та майбутні плани компанії у сфері сталого розвитку. Ділячись цією інформацією, ПрАТ "Оболонь" прагне бути підзвітним своїм зацікавленим сторонам і зміцнювати довіру до себе.

8) Постійне вдосконалення: ПрАТ "Оболонь" зберігає прихильність до постійного вдосконалення своїх практик сталого розвитку. Компанія регулярно оцінює свою діяльність, ставить перед собою амбітні цілі та впроваджує стратегії, спрямовані на посилення зусиль у сфері сталого розвитку. ПАТ "Оболонь" слідкує за новими тенденціями, технологіями та нормативно-правовими актами у сфері сталого розвитку, щоб постійно адаптувати та вдосконалювати свої практики.

Висновок: Сприйняття сталого розвитку в ПрАТ "Оболонь" охоплює екологічне управління, відповідальне сорсинг, інновації в продуктах, залучення громадськості, добробут співробітників, співпрацю із зацікавленими сторонами, прозорість і постійне вдосконалення. Інтегруючи ці принципи у свою діяльність, ПАТ "Оболонь" прагне досягти довгострокової екологічної, соціальної та економічної стійкості. Відданість компанії принципам сталого розвитку відображає її прагнення створювати позитивний вплив на суспільство та навколишнє середовище, забезпечуючи при цьому довгостроковий успіх свого бізнесу.

3.2. Впровадження запропонованих змін з виробництва продукції на підприємстві ПРАТ «Оболонь»

1. Оптимізація виробничих процесів:

Ефективні виробничі процеси мають важливе значення для максимізації продуктивності та зниження витрат. ПАТ "Оболонь" має зосередитися на наступних кроках для оптимізації своїх виробничих процесів:

а) Провести ретельний аналіз процесів для виявлення вузьких місць і

можливостей для вдосконалення.

б) Впровадити принципи ощадливого виробництва для усунення відходів та оптимізації робочого процесу.

в) Впровадити автоматизацію та передові технології для підвищення ефективності та мінімізації помилок.

г) Розвивати культуру постійного вдосконалення, заохочуючи пропозиції співробітників і реалізуючи їхні ідеї, де це можливо.

2. Удосконалення управління ланцюгами поставок:

Ефективне управління ланцюгами поставок відіграє ключову роль в успіху будь-якої виробничої організації. ПАТ "Оболонь" може покращити управління ланцюгами постачання за допомогою наступних заходів:

а) Тісна співпраця з постачальниками для забезпечення своєчасної доставки сировини та скорочення запасів.

б) Впровадити надійну систему прогнозування для точного передбачення попиту та відповідного планування виробництва.

в) Налагодити тісні зв'язки з логістичними компаніями для оптимізації перевезень та мінімізації часу доставки.

г) Регулярно переглядати та оптимізувати рівень запасів для запобігання затоварюванню або дефіциту.

3. Впровадження заходів контролю якості:

Дотримання стандартів якості має вирішальне значення для репутації ПАТ "Оболонь" та задоволеності клієнтів. Для покращення контролю якості можна вжити наступних заходів:

а) Розробити та впровадити комплексну систему управління якістю, дотримуючись міжнародних стандартів.

б) Проводити регулярні перевірки та аудити для виявлення потенційних проблем з якістю та оперативного вжиття коригувальних заходів.

в) Інвестувати в сучасне лабораторне обладнання та кваліфікований персонал для забезпечення точного та надійного тестування якості.

г) Проводити регулярні тренінги для співробітників, щоб покращити їхнє

розуміння принципів і процедур контролю якості.

4. Сприйняття сталого розвитку:

Оскільки екологічні проблеми продовжують набувати все більшого значення, ПАТ "Оболонь" має визначити пріоритети сталого розвитку у своїй виробничій діяльності. Компанія може прийняти наступні стратегії:

а) Впроваджувати енергозберігаючі заходи, такі як використання енергоефективного обладнання та оптимізація виробничих графіків.

б) Зменшити споживання води шляхом повторного використання та впровадження водозберігаючих практик.

в) Мінімізувати утворення відходів шляхом впровадження стратегій управління відходами та просування ініціатив з їх переробки.

г) Вивчати відновлювані джерела енергії, щоб зменшити залежність від невідновлюваних ресурсів.

Висновок:

Удосконалення управління виробничою діяльністю є життєво важливим аспектом довгострокового успіху та конкурентоспроможності ПАТ "Оболонь". Оптимізуючи виробничі процеси, покращуючи управління ланцюгами поставок, впроваджуючи заходи контролю якості та дотримуючись принципів сталого розвитку, ПАТ "Оболонь" може оптимізувати ефективність, знизити витрати та покращити загальні показники діяльності. Для компанії важливо визначити пріоритетність цих напрямків та контролювати їх реалізацію, щоб досягти стійкого зростання та зберегти позиції провідного гравця в галузі виробництва напоїв.

3.3. Економічне обґрунтування впровадженням заходів з удосконалення виробничої діяльності підприємства ПРАТ «Оболонь»

Оскільки компанія вже має ліцензії, немає потреби в отриманні додаткових, але необхідні значні витрати на придбання нового обладнання, спеціально призначеного для крафтового виробництва.

Разом з різноманітними ємностями, пивоварня включає в себе все необхідне обладнання, таке як солодовий млин, система опалення, система охолодження та система автоматизації. Технологія дозволяє виробляти пиво з добре збалансованим і насиченим смаком.

Блок бродіння та кондиціонування включає бродильні чани та ЦКТ, а також горизонтальні танки та форфи. Всі танки теплоізолювані та обладнані сорочками водяного охолодження, які контролюються централізованою панеллю управління індивідуально для кожного танка. Система управління та система охолодження входять до комплекту обладнання.

Всі резервуари та ферментатори виготовлені з високоякісної нержавіючої сталі, а їх робочий тиск може досягати 3 бар. Ці резервуари працюють при стандартній кімнатній температурі і не потребують холодильної установки. Кожен резервуар має індивідуальну програму охолодження, яка базується на рецептурі. Процес управління візуалізується за допомогою програмного забезпечення.

Малі системи розливу включають в себе:

- 1) перелив з цистерни або кеги в пляшку;
- 2) попереднє наповнення вуглекислим газом;
- 3) 1 пивний насос;
- 4) 4 розливні форсунки;
- 5) 4 автоматичні клапани;
- 6) встановлений на рамі з нержавіючої сталі;
- 7) автоматична панель управління.

Для оцінки фінансової життєздатності проекту необхідно розрахувати чисту теперішню вартість (NPV) всіх майбутніх грошових потоків, що генеруються проектом, включаючи початкові капітальні інвестиції. Для цього необхідно зробити прогноз на наступні три роки (2022, 2023 і 2024).

Для розрахунку NPV необхідно оцінити майбутні грошові потоки для кожного періоду та визначити відповідну ставку дисконтування. Це передбачає прогнозування доходів і витрат компанії, а також амортизаційних відрахувань.

Після визначення чистої теперішньої вартості можна оцінити доцільність проекту.

Оскільки проект планується до реалізації в першій половині 2022 року, прогноз буде охоплювати три роки, включаючи 2022 рік. Таким чином, 2022 рік буде нульовим роком для прогнозу і одним з трьох прогнозованих років для підприємства.

Коефіцієнт дисконтування визначався на основі ставки Національного банку України (8,5% станом на 22.10.2021), рівня інфляції (7,5%) та премії за ризик (14%).

Розрахунки були проведені для серійного виробництва крафтового пива, без урахування інших видів діяльності підприємства. За такого сценарію інвестиції окупляться за 1 рік, 2 місяці та 8 днів.

У контексті всього підприємства інвестиції окупляться за 23 дні. За прогнозами компанії, доходи від операційної діяльності зростатимуть завдяки розширенню асортименту продукції та зростанню виробництва, тоді як собівартість реалізованої продукції збільшуватиметься пропорційно до обсягів виробництва. Усі витрати зростатимуть у наступних періодах через збільшення обсягів виробництва, за винятком інших витрат та інших операційних витрат. Оскільки NPV проекту є позитивною для всього підприємства, але негативною лише для виробництва крафтового пива в перший рік, це означає, що теперішня вартість усіх майбутніх грошових потоків, пов'язаних з проектом, буде позитивною і, таким чином, привабливою.

Ця вартість буде меншою за нуль, оскільки початкові інвестиції не можуть окупитися протягом першого року. Однак на другий рік виробництва компанія отримає значний прибуток, який стане основою домінування компанії на ринку пива в наступні роки.

Ви можете помітити, що чиста теперішня вартість грошових потоків зображена у формі піраміди. Це пояснюється тим, що у 2022 році через початкові інвестиції та той факт, що компанія тільки почне продавати крафтове пиво, її прибутки будуть дещо нижчими, ніж у 2023 році. Однак, згідно з

графіком, прибуток знову зменшиться у 2024 році. Це пов'язано з тим, що фактор дисконтування досить різко зменшує прибуток компанії. Тому, хоча майбутні прибутки оцінюються з урахуванням впливу ризиків, інфляції та ставок Національного банку, вони можуть бути значно вищими, ніж ті, що розраховані в цьому контексті для майбутніх періодів.

Коефіцієнт рентабельності є вищим за 1, що свідчить про те, що проект буде ефективним не лише для виробництва крафтового пива, але й для всього підприємства після трьох прогнозованих років. Він демонструє, що на кожну гривню, інвестовану в проект, компанія отримає або 1,14 грн. для крафтового пива, або 44,91 грн. для всього підприємства через три роки. Проект окупиться за 1 рік, 2 місяці та 8 днів або 23 дні, що свідчить про те, що компанія зможе повернути кошти, витрачені на впровадження нового виробництва, до кінця року і продовжуватиме генерувати прибуток. Сукупний ефект за три очікувані роки також дорівнює 73,5 млн грн, що свідчить про те, скільки грошей компанія отримає без дисконтування – лише за виробництво крафтового пива.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ

ПРАТ "Оболонь" може досягти підвищення ефективності, зниження витрат і підвищення загальної продуктивності шляхом впровадження принципів ощадливого виробництва, використання автоматизації та технологій, інтеграції з ланцюжком поставок, оптимізації планування і складання графіків, розвитку культури безперервного вдосконалення, вимірювання продуктивності та інвестування в навчання співробітників. Постійний моніторинг та адаптація мають вирішальне значення для забезпечення постійної оптимізації та підтримки конкурентної переваги "Оболоні" в галузі виробництва напоїв.

Удосконалення управління ланцюгами поставок: Для підвищення ефективності, зниження витрат і поліпшення загальної продуктивності "Оболонь" може зосередитися на вдосконаленні управління відносинами з постачальниками, прогнозуванні та плануванні попиту, управлінні запасами, логістиці та транспортуванні, управлінні складом, управлінні ризиками,

вимірюванні продуктивності та співпраці, а також на сталому розвитку та корпоративній соціальній відповідальності. Постійний моніторинг, адаптація та узгодження з найкращими галузевими практиками мають вирішальне значення для забезпечення сталості та конкурентоспроможності ланцюга постачання.

Впровадження заходів контролю якості: "Оболонь" впровадила комплексну систему контролю якості, яка охоплює всі етапи виробничого процесу, від перевірки сировини до контролю якості в процесі виробництва та лабораторних випробувань. У компанії працює кваліфікований персонал з контролю якості, використовуються статистичні методи контролю процесів, проводяться регулярні аудити забезпечення якості, здійснюється управління невідповідностями та впроваджується культура безперервного вдосконалення. Дотримання суворих стандартів контролю якості забезпечує задоволеність клієнтів, відповідність нормативним вимогам і міцну репутацію в галузі.

Сприйняття сталого розвитку: "Оболонь" сприймає сталий розвиток як дбайливе ставлення до довкілля, відповідальне сорсинг, інновації в продуктах, залучення громадськості, добробут співробітників, співпрацю із зацікавленими сторонами, прозорість та звітність, а також постійне вдосконалення. Компанія прагне мінімізувати свій вплив на довкілля, співпрацювати з етичними постачальниками, розробляти екологічно чисті продукти, підтримувати громаду, надавати пріоритет добробуту працівників, співпрацювати із зацікавленими сторонами, вести прозору комунікацію та постійно вдосконалювати практики сталого розвитку. Прихильність "Оболоні" принципам сталого розвитку спрямована на створення позитивного впливу на суспільство та навколишнє середовище, забезпечуючи при цьому довгостроковий успіх бізнесу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, ПРАТ "Оболонь" – це компанія з колективною формою власності, розташована в Києві, Україна, яка була утворена в процесі приватизації Київського виробничого об'єднання пиво-безалкогольних напоїв "Оболонь". Компанія займається виробництвом дистильованих алкогольних напоїв, пива, мінеральних вод та безалкогольних напоїв, а також роздрібною та оптовою торгівлею напоями та діяльністю транспортних агентств. Персонал розділений на категорії, серед яких керівники, фахівці, службовці та робітники. Компанія має три лабораторії, які контролюють якість продукції, що випускається, та експериментальну лабораторію, де працівники досліджують нові технології та розробляють нові продукти. Водопостачання підприємства здійснюється зі свердловинного водозабору, а тепlopостачання – гарячою водою для опалення та технологічною парою.

Якість і смак пива залежать від використовуваної сировини – хмелю, пивоварного ячменю, води та пивних дріжджів. Пивоварна компанія "Оболонь" ретельно відбирає високоякісний ячмінь для виробництва відмінного солоду, який потім використовується для приготування сусла. Хміль впливає на смак, аромат та стійкість піни пива, а вода є основною сировиною, що використовується в пивоварінні. Дріжджі необхідні для бродіння, і для виготовлення пива використовуються спеціальні сорти пивних дріжджів. Процес приготування пива складається з декількох етапів, включаючи бродіння, виробництво солоду, фільтрацію та розлив. "Оболонь" використовує сучасне та потужне обладнання для забезпечення високої якості на кожному етапі. Компанія також інвестує у зменшення впливу на навколишнє середовище, переробляючи пивну дробину на корм для худоби.

На основі проведеного комплексного аналізу стану основних та оборотних активів підприємства можна зробити висновок, що на підприємстві здійснюються інвестиції в основні виробничі фонди, що призвело до оновлення обладнання та техніки. Крім того, збільшилася оборотність оборотних активів, що дозволило підвищити ефективність їх використання.

Були успішно виконанні такі завдання:

- 1) зроблена загальна характеристика ПРАТ «Оболонь»;
- 2) проаналізована організаційна структура ПРАТ «Оболонь»;
- 3) проаналізована фінансово-економічна діяльність ПРАТ «Оболонь»;
- 4) проаналізовані процеси виробництва продукції ПРАТ «Оболонь»;
- 5) зроблена оцінка якості процесів виробництва продукції ПРАТ «Оболонь»;
- 6) проаналізовані процеси ефективності виробничої діяльності підприємства ПРАТ «Оболонь»;
- 7) запропоновані зміни, що до покращення виробничої діяльності в ПРАТ «Оболонь».

ПРАТ "Оболонь" було запропоновано запуснути проект з виробництва крафтового пива. Проект передбачає виведення на ринок нового продукту – українського крафтового пива в алюмінієвих банках через роздрібні канали. Було проведено аналіз, який показав, що реалізація проекту займе 6 місяців і потребуватиме 28692,07 тис. грн. Інвестиції окупляться за 1 рік, 2 місяці та 8 днів. NPV за 3 роки прогнозується на рівні 32796,81 тис. грн. Використовуючи підхід, заснований на теорії ефективної конкуренції, очікується, що проект збільшить коефіцієнт конкурентоспроможності на 9,23% у 2024 році.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І.О., Ситник Г.В. Управління фінансами підприємств : підручник. - К. : КНТЕУ, 2006. - 780 с.
2. Букліб [Електронний ресурс]. — URL: <https://buklib.net/books/33866/> (дата звернення: 11 березня 2023 року)
3. Виробнича діяльність фірми: зміст, функції і результати. Автор: moyaosvita.com.ua. — URL: <https://moyaosvita.com.ua/finansu/virobnicha-diyalnist-firmi-zmist-funkci%D1%97-i-rezultati/> (дата звернення: 1 лютого 2023 року)
4. Вікіпедія: Виробництво [Електронний ресурс]. — URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE> (дата звернення: 10 березня 2023 року)
5. Вікіпедія: Виробничі відносини [Електронний ресурс]. — URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D1%96_%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8 (дата звернення: 10 березня 2023 року)
6. Вікіпедія: Девід Рікардо [Електронний ресурс]. — URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B5%D0%B2%D1%96%D0%B4_%D0%A0%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%BE (дата звернення: 11 березня 2023 року)
7. Вікіпедія: Фактори виробництва [Електронний ресурс]. — URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8_%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0 (дата звернення: 11 березня 2023 року)
8. Виробнича функція [Електронний ресурс]. — URL: <https://studies.in.ua/bzakon/34-52-virobnicha-funkcyia.html> (дата звернення: 11 березня 2023 року)
9. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 18, ст.144
10. ГОСТ Р 51174-2009 Пиво. Общие технические условия

11. ГОСТ Р 51174-2009 Пиво. Общие технические условия
12. ГОСТ Р 50503-93 Пиво. Методы определения органолептических показателей и объема продукции
13. ГОСТ 12787-81 Пиво. Методы определения спирта, действительного экстракта и расчет сухих веществ в начальном сусле
14. ДСТУ 3888-99 “Пиво. Загальні технічні умови”
15. Дистрибуція крафтового пива українських виробників в мережевий ритейл. [Електронний ресурс]. — URL : <https://inventure.com.ua/investments/distribyuciya-kraftovogo-piva-ukrainskih-proizvoditelej-v-setevoj-ritejl> (дата звернення: 5 березня 2023 року)
16. Економіка підприємства: Підручник/ За заг.ред. С.Ф.Покропивного. - Вид.2-ге,перероб. та доп.-К.:КНЕУ,2000.-528с.
17. Загрози ринку крафтового пива в Україні : MFLOW. MFLOW: Ідеї для бізнесу та заробітку. [Електронний ресурс]. — URL: <https://monetary-flow.com/zagrozy-rynku-pyva/> (дата звернення: 5 березня 2023 року)
18. Історія. Оболонь. [Електронний ресурс]. — URL: <https://obolon.ua/ua/about/history> (дата звернення: 18 січня 2023 року)
19. Крафтове пиво: 9 порад для створення успішної пивоварні. Aggeek | Актуальні знання. [Електронний ресурс]. — URL: <https://aggeek.net/ru-blog/kraftove-pivo-9-porad-dlya-ctvorenniya-uspishnoi-pivovarni> (дата звернення: 5 березня 2023 року)
20. Методичні питання оцінки ефективності виробничої діяльності підприємства. Автор: О.С. Хринюк та Т.І. Гримашевич. — URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/131> (дата звернення: 2 лютого 2023 року)
21. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку: Монографія. — К.: КНЕУ, 2001. — 227 с.
22. Навчально-Інформаційний портал ВП НУБІП України «Нижинський Агротехнічний Інститут» [Електронний ресурс]. — URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/book/view.php?id=16206&chapterid=6789> (дата

звернення: 11 березня 2023 року)

23. На урок освітній проект [Електронний ресурс]. — URL: <https://naurok.com.ua/tema-1-predmet-finansovo-nauki-yak-piznannya-sutnosti-finansiv-339314.html> (дата звернення: 11 березня 2023 року)

24. НУБІП [Електронний ресурс]. — URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=306879&chapterid=104766&lang=uk> (дата звернення: 11 березня 2023 року)

25. Озимі зернові культури / Л. О. Животков, С. В. Бірюков, В. А. Домарецький та ін. - К.: Урожай, 1993. - 288 с.

26. Облікова ставка Національного банку. Національний банк України. [Електронний ресурс]. — URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/archive-rish> (дата звернення: 15 лютого 2023 року)

27. Організація виробництва [Електронний ресурс]. — URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/ebook/mn/ov/page3.html> (дата звернення: 11 березня 2023 року)

28. Організація виробництва і забезпечення якості продукції [Електронний ресурс]. — URL: https://studwood.net/2043053/tovarovedenie/organizatsiya_virobnitstva_zabezpecheniya_yakosti_produktsiyi (дата звернення: 11 березня 2023 року)

29. Про оподаткування прибутку підприємств від 28.12.1994 № 334-94-ВР// Відомості Верховної Ради (ВВР) 1995, N 4, ст. 28

30. Пелевський Л.М. Економічний аналіз виробничо - господарської діяльності підприємств харчової промисловості: Навч.посібник.-К.,1994.-216с.

31. Підручники [Електронний ресурс]. — URL: https://pidru4niki.com/1157071839828/politekonomiya/vitrati_virobnitstva_korotkost_rokovomu_dovgostrokovomu_periodah (дата звернення: 11 березня 2023 року)

32. Річна інформація емітента цінних паперів за 2022 рік. Оболонь. [Електронний ресурс]. — URL: <https://obolon.ua/files/shareholders/379a0cab5dab407e92ebc5ead8be2d5b.pdf> (дата звернення: 25 лютого 2023 року)

33. Соціальний звіт ЗАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки
34. Спільне ЮА [Електронний ресурс]. — URL: <https://commons.com.ua/uk/pracya-v-suchasnomu-marksizmi-vid-virobnictva-vartosti-do-vartosti-vidtvorennya/> (дата звернення: 11 березня 2023 року)
35. Технологічна схема виробництва.
36. Технологическое проектирование солодовенных и пивобезалкогольных заводов / П.В. Колотуша, Н.А. Емельянов, В.А. Домарецкий и др. - К.: Вища шк., 1987. - 256 с.
37. Технология пивоваренного и безалкогольного производства/ В.А. Домарецкий. К.: Вища шк., 1986. - 191 с.
38. Український Лібертекст [Електронний ресурс]. — URL: [https://ukrayinska.libretexts.org/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%3A_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B7_Excel_\(Barreto\)/10%3A_%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B0_%D1%84%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F](https://ukrayinska.libretexts.org/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%3A_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B7_Excel_(Barreto)/10%3A_%D0%92%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B0_%D1%84%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F) (дата звернення: 11 березня 2023 року)
39. Усіреферати [Електронний ресурс]. — URL: https://allreferat.com.ua/uk/istoriya_ekonomichnuh_vchen_politekonomiya_makroekonomika_mikroekonomika/kontrolnaya/3673 (дата звернення: 11 березня 2023 року)
40. Форма №1 – П. Річний звіт підприємства по продукції.
41. Форма №11 – ОФ. Звіт про наявність та рух основних фондів, амортизацію
42. Форма №2. Звіт про фінансові результати за 2022 рік.
43. Фізико-хімічні методи обробки сировини та продуктів харчування

/Соколенко А.І. Костін В.Б. Васильківський К.В. Шевченко О.Ю. и др. - К. 2000, - 350 с.

44. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця) [Електронний ресурс]. — URL: <https://www.hneu.edu.ua/vydavnychyj-dim-inzhek/vydatni-ekonomisty/adam-smit-adam-smith/> (дата звернення: 11 березня 2023 року)

45. Шершньова З. Є. Стратегічне управління [навч.-методич. посібник для самостійного вивчення дисципліни] / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська, Ю. М. Ратушний. – К. : КНЕУ, 2001. – 232 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансові результати ПрАТ «Оболонь», 2019 – 2022 рр.

Стаття	Код рядка	2019	2020	2021	2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4777539	5078764	5466148	5549706
Чисті зароблені страхові премії	2010	0			
Премії підписані, валова сума	2011	0			
Премії, передані у перестраховання	2012	0			
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0			
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	- 3878473	- 4292370	- 4277833	- 4070109
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0			
Валовий: прибуток	2090	899066	786394	1188315	1479597
Валовий: збиток	2095	0	()	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0			
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0			
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0			
Інші операційні доходи	2120	88488	85301	62681	74094
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0			
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0			
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0	0	0
Адміністративні витрати	2130	-296579	-303955	-337100	-361150
Витрати на збут	2150	-612349	-675489	-661989	-719636
Інші операційні витрати	2180	-29144	-20451	-32219	-6593

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0			
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	49482		219688	466312
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	-128200	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	0	90188	39058	
Інші фінансові доходи	2220	97691	4259	280	338280
Інші доходи	2240	430848	6725	216198	15776
Дохід від благодійної допомоги	2241	0			
Фінансові витрати	2250	-314744	-275269	-329215	-255444
Втрати від участі в капіталі	2255	(-381)	0	0	-1618
Інші витрати	2270	-42861	-23505	-1418	-238394
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0			
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	220797		144591	324912
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	-325802	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-44217	-39618	113042	13702
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	176580		257633	338614
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	-365420	()	()

Джерело : [32]

Звіт про фінансовий стан ПрАТ «Оболонь», 2020 – 2022 рр.

Актив	Код рядка	2020	2021	2022
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	7597	6441,5	5356
первісна вартість	1001	43327,5	43679,5	43966
накопичена амортизація	1002	35730,5	37238	38610
Незавершені капітальні інвестиції	1005	34328	19171	14706,5
Основні засоби:	1010	5004548,5	4739569	4481847
первісна вартість	1011	11895413	11972304	12042061
знос	1012	6890864,5	7232734,5	7560215
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	0	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	63959,5	83489	38061,5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	14
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14	0
Усього за розділом I	1095	5110447	4848684,5	4539985
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	735100,5	736454	884559,5
Виробничі запаси	1101	0	0	692033
Незавершене виробництво	1102	0	0	70641
Готова продукція	1103	0	0	78475
Товари	1104	0	0	43410,5
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	250844	232392	266539
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	70606	67023	73070
за виданими авансами		0	0	0
з бюджетом	1135	53295	43320	60328

у тому числі з податку на прибуток	1136	6761	5144	4523
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	220431	14404	19503
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	31524	16552	16638
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:	1181	0	0	0
резервах довгострокових зобов'язань		0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	23557	24793	12455
Усього за розділом II	1195	1385357,5	1134938	1333093
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	6495804,5	5983622,5	5873077
Пасив				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	73144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2854178	2683578,5	2524628
Додатковий капітал	1410	8353	3956,5	1557
Емісійний дохід	1411	0	0	8353
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	-6796
Резервний капітал	1415	-905	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-632175	-537775	-80700,5
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	-13580	-13580	-13580
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2289015	2209324	2505048
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	526786,5	484551,5	418626,5
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	1262498,5	333763	395066,5
Інші довгострокові зобов'язання	1515	252517,5	264007,5	130031
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	2041802,5	1082322	943724
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	918781	1407539,5	325390,5
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	900341
за довгостроковими зобов'язаннями		0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	925756,5	965537,5	809849,5
за розрахунками з бюджетом	1620	120730,5	97806	103296,5
за у тому числі з податку на прибуток	1621	-288	82	289
за розрахунками зі страхування	1625	5645	6154	5681
за розрахунками з оплати праці	1630	47938,5	50858,5	68683,5
за одержаними авансами	1635	55730	92521,5	151762
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	1876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	10884	12550,5	23568
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	77645,5	57133	33857
Усього за розділом III	1695	2164987	2691976,5	2424305
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6495804,5	5983622,5	5873077

Джерело : [32]